

**RIJNLANDS LYCEUM
WASSENAAR**

VRIJ, NIET STUURLOOS

Examenreglement

2026-2027

HAVO 4 / HAVO 5

- A. Examenreglement
- B. Programma van Toetsing
en Afsluiting 2026-2027
Regeling Schoolexamen
PTA per vak
- C. Roosters Schoolexamens en Centraal Examen

Inhoudsopgave

De examensecretaris en de examencommissie	4
Taken en bevoegdheden examensecretaris (conform WVO2020)	4
Taken en bevoegdheden van de examencommissie (conform WVO2020)	4
Examensecretaris RLW	5
Examencommissie RLW	5
Commissie van beroep voor de eindexamens	5
A. Examenreglement	5
I. Algemene bepalingen	6
Artikel 1 Begripsbepalingen	6
Artikel 2 Vaststelling examenreglement en PTA	7
Artikel 3 Organisatie, afname en uitvoering van het examenreglement en PTA	8
Artikel 4 Kwaliteitsborging van de examinering	8
Artikel 5 Indeling eindexamens	8
Artikel 6 Onregelmatigheden	8
Artikel 7 Geheimhouding	10
II. Inhoud van het eindexamen	11
Artikel 8 Examenprogramma	11
Artikel 9 Keuze van eindexamenvakken	11
III. Regeling van het eindexamen	11
Algemene opmerkingen	11
Artikel 10 Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting (regeling schoolexamen)	12
Artikel 11 Bepalingen betreffende het Programma van Toetsing en Afsluiting	12
IV. Centraal Examen	14
Artikel 12 Organisatie Centraal Examen	14
Artikel 13 Verhinderingscentraal examen	14
V. Uitslag, herkansing en diplomering	16
Artikel 14 Eindcijfer eindexamen	16
Artikel 15 Vaststelling uitslag eindexamen	16
Artikel 16 Uitslag	16
Artikel 17 Herkansing CE	17
Artikel 18 Cijferlijst en diploma	17
VI. Overige bepalingen	18
Artikel 19 Afwijking manier van examineren Centraal Examen en schoolexamen	18
Artikel 20 Gegevensverstrekking aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen	20
Artikel 21 Protocol omgaan met examenwerk Centraal Examen	20
Artikel 22 Spreiding examen	21
Artikel 23 Noodscenario's bij de Centrale Examens	21
Artikel 24 Regels m.b.t. de gang van zaken tijdens een examenzitting CE en SE	22
Artikel 25 Vaststelling Examenreglement en Programma Toetsing en Afsluiting	23
Artikel 26 Handelen bij calamiteiten	23
Artikel 27 Gebruik van generatieve AI tijdens (school) examens	23
Slotbepaling	24
B. Programma van Toetsing en Afsluiting 2026/2027 (Schoolexamen)	25
I Regeling Schoolexamen	25
Artikel 1 Verantwoordelijkheid en uitvoering algemeen	25
Artikel 2 Perioden schoolexamen/deelname vakken	25
Artikel 3 Beoordeling/cijferbepaling	26
Artikel 4 Schriftelijke toetsen	26
Artikel 5 Mondelinge toetsen	27
Artikel 6 Praktische opdrachten	27
Artikel 7 Ziekte/verzuim tijdens het SE	27
Artikel 8 Herkansingen en inhalen van PTA-toetsen	28
Artikel 9 Onregelmatigheden	29
Artikel 10 Rapportage	30

Artikel 11 Protocol Omgaan met examenwerk schoolexamen	30
Artikel 12 Overige bepalingen	30

De examensecretaris en de examencommissie

Taken en bevoegdheden examensecretaris (conform WVO2020)

1. De rector of diens gemandateerde wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen.
2. De rector of diens gemandateerde en de examensecretaris verrichten gezamenlijk de taken bedoeld in de artikelen 2.57, tweede lid, en 2.58, vierde lid.
3. De examensecretaris heeft de taak om de rector of diens gemandateerde te ondersteunen bij:
 - a. het organiseren en afnemen van het eindexamen;
 - b. de uitvoering van het examenreglement, bedoeld in artikel 2.60, eerste lid;
 - c. de uitvoering van het programma van toetsing en afsluiting, bedoeld in artikel 2.60a, eerste lid; en
 - d. de verstrekking van de beoordeling van het schoolexamen, bedoeld in artikel 2.55a.
4. De rector of diens gemandateerde stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in het tweede en derde lid worden opgenomen.
5. De rector of diens gemandateerde verstrekt de taakomschrijving aan het bevoegd gezag, aan de examensecretaris en aan de examencommissie.
6. De rector of diens gemandateerde draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.
7. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de taken van de examensecretaris.

Taken en bevoegdheden van de examencommissie (conform WVO2020)

1. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
 - a. het opstellen van een voorstel voor een examenreglement als bedoeld in artikel 2.60 voor het bevoegd gezag;
 - b. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in artikel 2.60a voor het bevoegd gezag;
 - c. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
 - d. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen;
 - e. overige door het bevoegd gezag aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.

2. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
3. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden.
4. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het bevoegd gezag en de directeur over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
5. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies, bedoeld in het tweede tot en met het vierde lid, aan het bevoegd gezag, aan de rector en aan de examensecretaris van een school.

Examensecretaris RLW

Mevr. E. Smit, secretariaat

Examencommissie RLW

De examencommissie is door het bevoegd gezag samengesteld en bestaat uit de volgende leden:

Mevr. V. de Forges

Dhr. M. van der Toorn

Mevr. L. Vletter

Commissie van beroep voor de eindexamens

De voorzitter van het college van bestuur vormt samen met twee examensecretarissen de Commissie van Beroep als er beroep wordt aangetekend op een besluit van de rector of diens gemandateerde naar aanleiding van een onregelmatigheid/fraude.

De Commissie wordt per zaak geformeerd en bestaat uit:

- Een onafhankelijk voorzitter (als vertegenwoordiger van het College van Bestuur).
- Twee examensecretarissen van andere Nederlandse VO scholen binnen de stichting.
- De Commissie kan voor de behandeling van een beroep worden uitgebreid met een onafhankelijk deskundige.
- De Commissie wordt ambtelijke en secretarieel ondersteund door een secretaris, aangewezen vanuit het bestuursbureau.

Postadres:

Postbus 33

2270 AA Leidschendam-Voorburg

info@rijnlandslyceum-csb.nl

A. Examenreglement

I. Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

onderwijsinstelling of school:	het Rijnlands Lyceum Wassenaar (RLW), scholengemeenschap voor havo en vwo (atheneum en gymnasium);
het bevoegd gezag:	bestuur als bedoeld in artikel 6 van de Statuten van Stichting "Het Rijnlands Lyceum", voor dit reglement gemandateerd aan de rector;
de rector:	de rector heeft onder verantwoordelijkheid van het bestuur de leiding van de school volgens artikel 5 van het Managementstatuut van Stichting "Het Rijnlands Lyceum"
de directie:	de rector vormt samen met de conrectoren de directie van de school;
de conrector:	de conrector, die als lid van de directie onder verantwoordelijkheid van de rector de leiding heeft over de bovenbouwleerjaren havo/vwo;
de schoolleiding:	de directie vormt samen met de afdelingsleiders de schoolleiding
afdeling:	leerjaar of leerjaren, in dit reglement de bovenbouwleerjaren havo;
afdelingsleider:	lid van de schoolleiding met als specifiek taakgebied de afdeling bovenbouwleerjaren havo
de inspectie/inspecteur:	de Inspectie/Inspecteur van het Onderwijs
kandidaat:	eenieder die door het bevoegd gezag tot de bovenbouw wordt toegelaten, d.w.z. de leerling die toegelaten is tot havo 4 en 5;
examinator:	degene die belast is met het afnemen van het (eind)examen

eindexamen:	het examen bestaat uit twee gedeelten: het “schoolexamen” (SE) en het “centraal examen” (CE)
examenstof:	de aan de kandidaat te stellen eisen (de stof die door de kandidaat beheerst moet worden);
examencommissie:	commissie die als belangrijkste opdracht heeft het borgen van de kwaliteit van examinering, bestaande uit een oneven aantal. (WVO art.2.60e);
examensecretaris:	de als zodanig aangewezen medewerker die de rector ondersteunt bij organiseren en afnemen van het eindexamen en de correcte uitvoering van het examenreglement en het PTA. (WVO art. 2.51a, 2.57 en 2.58);
commissie van beroep:	conform artikel 2.63 van WVO 2020 betreffende maatregelen inzake een door de kandidaat gepleegde onregelmatigheid;
examenzitting:	een periode van 0,5 tot 3 uur, eventueel verlengd voor kandidaten met een belemmering, bv. dyslexie, tijdens welke een of meer toetsen voor het schoolexamen of het centraal examen worden afgenomen;
Wet Voortgezet Onderwijs 2020 en Uitvoeringsbesluit WVO 2020:	wettige grondslag eindexamen;
examendossier:	opslag van alle resultaten van de onderdelen van schoolexamen (mondelinge en schriftelijk toetsen, praktische opdrachten en het profielwerkstuk)

Artikel 2 Vaststelling examenreglement en PTA

1. De examencommissie stelt jaarlijks een voorstel voor het examenreglement en een voorstel voor het programma van toetsing en afsluiting (PTA) op en legt deze voor aan de rector (gemandateerd bevoegd gezag). Indien de rector van het voorstel wil afwijken overlegt hij vooraf met de examencommissie en motiveert hij/zij de afwijking schriftelijk.
2. De examencommissie let in het voorstel op het afsluitend karakter van het schoolexamen en beschrijft de richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot de beoordeling van het schoolexamen.
3. De rector legt het examenreglement en het PTA ter instemming voor aan de medezeggenschapsraad.
4. De rector stelt het examenreglement en het PTA vast.

5. De rector stuurt het vastgestelde reglement en PTA jaarlijks voor 1 oktober naar de kandidaten, het college van bestuur en de Inspectie van het Onderwijs

Artikel 3 Organisatie, afname en uitvoering van het examenreglement en PTA

1. De examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van de rector het examen af.
2. De uitvoering berust bij de examensecretaris belast met de organisatie van het PTA en het eindexamen.
3. De examensecretaris regelt dat het examenreglement en het PTA goed worden uitgevoerd.

Artikel 4 Kwaliteitsborging van de examinering

1. De examencommissie evalueert jaarlijks in een schriftelijk verslag de kwaliteit van de schoolexaminering en brengt daarin een advies aan de rector uit over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
2. De examencommissie neemt in haar verslag en advies tevens de evaluatie van de uitvoering van het eindexamen op.
3. Het verslag bevat tevens de regels over hoe de examencommissie werkt en een verslag over het werk dat zij heeft gedaan.
4. De rector deelt het verslag en de adviezen van de examencommissie met het college van bestuur.

Artikel 5 Indeling eindexamen

Het eindexamen bestaat voor elk vak uit een *Schoolexamen* (SE) en, voor zover in het examenprogramma (artikel 2.54 van de WVO2020) is bepaald dat voor het betreffende vak een centraal examen wordt afgenomen, tevens uit een *Centraal Examen* (CE).

Artikel 6 Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing, aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de rector maatregelen nemen.
2. Voordat een beslissing wordt genomen over een vermeende onregelmatigheid of een daaraan verbonden maatregel, wordt de kandidaat in de gelegenheid

gesteld te worden gehoord. Bij dit gesprek zijn namens de school ten minste twee medewerkers aanwezig. De kandidaat heeft het recht zich tijdens het gesprek te laten ondersteunen door een medewerker naar eigen keuze.

3. De maatregelen ([Artikel 3.58 Uitvoeringsbesluit WVO 2020](#)), bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen,
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen,
 - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen,
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de rector aan te wijzen onderdelen.
 - e. Indien het hernieuwd examen bedoeld in *onderdeel d* betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
4. De rector of directeur zendt de beslissing waarbij een maatregel als bedoeld in het eerste lid wordt genomen aan de examenkandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordigers, en meldt deze onregelmatigheid in afschrift aan de inspectie via [het Internet Schooldossier \(ISD\)](#).
5. De kandidaat kan tegen een beslissing van de rector van een school voor voortgezet onderwijs in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag ingestelde commissie van beroep (zie *commissie van beroep voor de eindexamens* eerder in dit document).
6. In overeenstemming met WVO 2020 art.2.63 en 2.64 wordt het beroep binnen vijf dagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld bij de commissie van beroep. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de rector en aan de Inspectie van het Onderwijs.
7. Voorbeelden van onregelmatigheden zijn:
 - a. zonder geldige reden niet deelnemen aan een zitting van een eindexamentoets;
 - b. het niet tijdig inleveren of afronden van een praktische opdracht; fraude;
 - c. het gebruikmaken van niet-toegestane hulpmiddelen;
 - d. het meenemen of bij zich hebben van een mobiele telefoon, smartwatch of ander niet-toegestaan elektronisch apparaat in de ruimte waarin het examenonderdeel wordt afgenomen;

- e. het gebruikmaken van een mobiel apparaat of ander niet-toegestaan elektronisch apparaat tijdens een examenonderdeel;
- f. het onverkort of gecamoufleerd indienen van AI-output als eigen intellectueel eigendom (dit wordt gelijkgesteld aan plagiaat en spieken conform de sanctieladder van Artikel 3.58 Uitvoeringsbesluit WVO 2020);
- g. het op andere wijze niet naleven van voorschriften die gelden tijdens een examenonderdeel.

Mobiele telefoons, smartwatches en andere niet-toegestane elektronische apparaten mogen niet worden meegenomen naar de ruimte waarin het examenonderdeel wordt afgenomen. Het meenemen of bij zich hebben van dergelijke apparaten wordt aangemerkt als een onregelmatigheid, ongeacht of het apparaat daadwerkelijk wordt gebruikt.

Omdat technische AI-detectoren onbetrouwbaar zijn, krijgt de examinerator bij het vermoeden van AI-fraude het recht om een verificatiegesprek te voeren. Kan de leerling de opbouw en inhoud van het eigen werk niet mondeling verdedigen, dan kan de rector besluiten de toets ongeldig te verklaren.

8. a. Een onregelmatigheid of een klacht wordt gemeld bij de examensecretaris. Het kan gaan om:
 - een onregelmatigheid, zoals de voorbeelden genoemd in artikel 7 lid 6);
 - een klacht die wordt veroorzaakt door een interne omstandigheid, zoals een inhoudelijke fout in het schoolexamen;
 - een klacht die wordt veroorzaakt door een externe omstandigheid, zoals geluidshinder van buitenaf.
 - of een externe omstandigheid bijv. geluidshinder van buitenaf)
- b. De examencommissie doet bij onregelmatigheden onderzoek en formuleert een voorstel over te nemen maatregel aan de rector, of diens vervanger, die dan een beslissing neemt. Valt de genomen maatregel onder de in artikel 6 lid 2 genoemde maatregelen volgt de procedure zoals beschreven in lid 3.
- c. Tegen de beslissing van de rector kan inzake onregelmatigheden de leerling bezwaar maken bij de Commissie van Beroep (zie artikel 7 lid 4).

Artikel 7 Geheimhouding

Eenieder die betrokken is bij de uitvoering van het eindexamen en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van de WVO2020 en het Uitvoeringsbesluit WVO2020 de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

II. Inhoud van het eindexamen

Artikel 8 Examenprogramma

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen stelt voor elk van de onderwijssoorten (havo, atheneum, gymnasium) per vak de examenprogramma's vast, waarin zijn opgenomen:

- a. een omschrijving van de examenstof voor elk eindexamenvak;
- b. welk deel van de examenstof centraal zal worden geëxamineerd en over welke examenstof het schoolexamen zich uitstrekt.

Artikel 9 Keuze van eindexamenvakken

1. De kandidaat kiest in welk profiel en welke vakken hij examen wil afleggen.
2. Voor de leerlingen van het RLW geldt deze keuze voor zover het bevoegd gezag hun in de gelegenheid heeft gesteld onderwijs in die vakken te ontvangen.

Artikel 10 Schoolexamen rekenen

1. Leerlingen in havo 5 die eindexamen afleggen zonder wiskunde in het examenpakket, leggen een schoolexamen rekenen af in de vorm van een rekentoets.
2. Het resultaat van de rekentoets wordt als cijfer geregistreerd in SOM.
3. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen maakt geen onderdeel uit van de zak-/slaagregeling en heeft geen invloed op de vaststelling van de uitslag van het eindexamen.
4. Het behaalde cijfer voor rekenen wordt als afzonderlijk resultaat vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.

III. Regeling van het eindexamen

Algemene opmerkingen

1. Volgens de WVO 2020 bestaat het eindexamen bestaat uit een schoolexamen (SE) en, voor zover van toepassing, een centraal examen (CE).
2. Het schoolexamen wordt door de school afgenomen overeenkomstig het programma van toetsing en afsluiting (PTA), het examenreglement en de geldende wettelijke voorschriften.

3. Het centraal examen wordt afgenomen overeenkomstig de daarvoor geldende landelijke voorschriften.
4. Voor elk onderdeel wordt aan de eindexamenkandidaat, per vak, een cijfer toegekend op een schaal van 1 tot en met 10 en, waar van toepassing, afgerond op één decimaal (bijvoorbeeld een 6,8).
5. Het eindcijfer voor het betreffende vak wordt vervolgens vastgesteld volgens de daarvoor geldende wettelijke voorschriften.

Artikel 11 Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting (regeling schoolexamen)

1. Het bevoegd gezag stelt jaarlijks vóór 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting (PTA) vast.
2. Het PTA beschrijft voor ieder vak de inrichting van het schoolexamen en bevat in ieder geval:
 - a. welke onderdelen van het examenprogramma in schoolexamen worden getoetst;
 - b. de verdeling van de examenstof over de toetsen van het schoolexamen;
 - c. de wijze waarop en de periode waarin de onderdelen worden afgenomen;
 - d. de wijze waarop de onderdelen worden beoordeeld;
 - e. de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen tot stand komt.
3. Het PTA wordt vastgesteld overeenkomstig de geldende wettelijke voorschriften en het examenreglement.

Artikel 12 Bepalingen betreffende het Programma van Toetsing en Afsluiting

1. Het *schoolexamen* wordt georganiseerd door en afgenomen onder toezicht van de examensecretaris. Het schoolexamen is omschreven in het *Programma van Toetsing en Afsluiting*. Daarin is opgenomen de *Regeling Schoolexamen* met de regels betreffende organisatie, uitvoering, beoordeling, cijferbepaling, absentie, uitsluiting herkansing, rapportage enz.
2. De kandidaat wordt in de gelegenheid gesteld het schoolexamen in een vak af te sluiten vóór de aanvang van het Centraal Examen.
3. De afsluiting van het schoolexamen vindt plaats op een zodanig tijdstip dat bezwaren ingediend door de kandidaten na kennisneming van hun resultaten kunnen zijn behandeld voordat mededeling van de eindcijfers SE aan de Inspectie van het Onderwijs plaatsvindt.
4. De examensecretaris controleert of de leerlingen bij het afsluiten van de schoolexamens alle PTA-toetsen hebben gemaakt en maakt hiervan proces verbaal op.

5. De rector of directeur verstrekt de beoordeling van het schoolexamen (het vastgestelde eindcijfer) aan de examenkandidaat voor aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen.
6. De kandidaat krijgt de gelegenheid de resultaten en de berekening van het eindcijfer te controleren en eventuele bezwaren kenbaar te maken.
7. De rector zendt, tenminste 10 kalenderdagen voor de aanvang van het Centraal Examen, de eindcijfers SE digitaal aan de Inspectie van het Onderwijs; daarna is wijziging van deze cijfers niet meer mogelijk.
8. Is voor een of meer vakken waarin tevens CE wordt afgelegd het SE niet tijdig voor het CE afgerond, dan wordt de kandidaat uitsluitend voor deze vakken naar het tweede en eventueel naar het derde tijdvak verwezen.

IV. Centraal Examen

Artikel 13 Organisatie Centraal Examen

1. Het centraal examen wordt afgenomen overeenkomstig de bepalingen van de Wet voortgezet onderwijs 2020 (WVO 2020), het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en de overige daarvoor geldende landelijke voorschriften.
2. De examinerator en de gecommiteerde (tweede corrector) stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast.
3. De Minister kan nadere voorschriften geven voor de uitvoering van het bepaalde in het voorgaande lid (bv. bepaling van de cesuur, wijziging van de score/cijfers).
4. Indien de examinerator en de gecommiteerde niet tot overeenstemming over de score komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Het bevoegd gezag van de gecommiteerde kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator.
5. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een onafhankelijke derde corrector aanwijzen. De beoordeling van deze corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.
6. De rector of directeur stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de score, bedoeld in het eerste lid, of de beoordeling, bedoeld in het derde lid, en met inachtneming van de regels, bedoeld in [artikel 2, tweede lid, onderdeel e, van de Wet College voor toetsen en examens](#).
7. Het centraal examen wordt afgenomen in de door het College voor Toetsen en Examens vastgestelde tijdvakken. De school maakt het voor de kandidaten geldende rooster van de centrale examens tijdig bekend.
8. Een kandidaat kan, overeenkomstig de geldende wettelijke voorschriften, deelnemen aan een volgend tijdvak voor het inhalen of herkansen van een centraal examen.

Artikel 14 Verhinderingscentraal examen

1. Indien een examenkandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de rector, is verhinderd bij het centraal examen van een of meer vakken in het eerste tijdvak aanwezig te zijn, krijgt in het tweede tijdvak de gelegenheid het centraal examen alsnog te voltooien. De examenkandidaat maakt in dat geval maximaal twee toetsen per dag.
2. Indien een examenkandidaat ook in het tweede tijdvak om een geldige reden, ter beoordeling van de rector, verhinderd is, of als hij het centraal examen in het

tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het college zijn eindexamen te voltooien.

3. Indien een examenkandidaat gebruik wil maken van de gelegenheid, zoals bedoeld in artikel 13, punt 2, meldt hij dit zo spoedig mogelijk aan de rector.
4. De rector deelt voorafgaande aan het tweede of het derde tijdvak aan het college mee welke examenkandidaten het centraal examen in deze tijdvakken ten overstaan van het college zullen afleggen en in welke vakken.

V. Uitslag, herkansing en diplomering

Artikel 15 Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De rector bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is afgenomen en niet ook een centraal examen, is het cijfer voor het schoolexamen ook het eindcijfer.

Artikel 16 Vaststelling uitslag eindexamen

1. De rector en de examensecretaris stellen de uitslag vast met inachtneming van het bepaalde in artikel 14 van het Examenreglement.
2. De rector en de examensecretaris stellen van alle vakken waarin de kandidaat examen heeft afgelegd een lijst op, zodanig dat de op deze lijst vermelde vakken een eindexamen vormen.
3. Indien het nodig is om de kandidaat te laten slagen, betrekken de rector en de examensecretaris een of meer eindcijfers van de extra vakken niet bij de bepaling van de uitslag.

Artikel 17 Uitslag

1. De kandidaat die eindexamen havo heeft afgelegd en het Centraal Examen voor alle vakken heeft afgelegd binnen een schooljaar, is geslaagd indien:
 - a. het rekenkundig gemiddelde van de bij het Centraal Examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is.
 - b. er niet meer dan één onvoldoende (tenminste een 5) is behaald voor de eindcijfers Nederlands, Engels, wiskunde.
 - c. alle eindcijfers 6 of hoger zijn; of
 - d. er één 5 is behaald en alle overige eindcijfers 6 of hoger zijn; of
 - e. er één 4 is behaald en alle overige eindcijfers 6 of hoger zijn én het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt; of
 - f. er twee vijven zijn of één 5 en één 4 en alle overige eindcijfers 6 of hoger én het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt.

2. Op het havo wordt het gemiddelde van de eindcijfers voor het profielwerkstuk en de vakken maatschappijleer en ckv aangemerkt als het combinatiecijfer. Geen van deze vakken/onderdelen mogen een eindcijfer hebben lager dan 4.0. (Uitvoeringsbesluit WVO 2020 art. 3.34 lid 1d en art. 3.34 lid 2)
3. In aanvulling geldt tevens als voorwaarde dat het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, moet zijn beoordeeld als 'voldoende' of 'goed'.
4. Het cijfer van het schoolexamen rekenen telt niet mee in de zak/slaagregeling. Het cijfer wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.

Artikel 18 Herkansing CE

1. Zodra de uitslag volgens artikel 16 is vastgesteld, deelt de examensecretaris deze tezamen met de eindcijfers aan iedere kandidaat mede.
2. De kandidaat heeft het recht in het tweede tijdvak deel te nemen aan de herkansing van het CE in een (1) vak dat bij de bepaling van de uitslag is betrokken. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde CE geldt als definitief cijfer CE.
3. De kandidaat doet een schriftelijk verzoek tot herkansing aan de rector. Door het vragen van een herkansing wordt de uitslag een voorlopige. De kandidaten die herkansing vragen leveren het herkansingsformulier de dag volgend op de uitslag vóór 10.00 uur in.
4. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld en aan de kandidaat medegedeeld.

Artikel 19 Cijferlijst en diploma

1. De rector reikt aan iedere kandidaat die eindexamen heeft gedaan een lijst uit waarop zijn vermeld: de cijfers voor het SE, de cijfers voor het CE en de eindcijfers voor de examenvakken, alsmede de uitslag van het eindexamen (geslaagd/afgewezen).
2. De rector reikt aan iedere voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit, waarop alle vakken zijn vermeld die bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken. Duplicaten van diploma's worden niet uitgereikt.
3. Indien een kandidaat examen heeft afgelegd in meer dan het voorgeschreven aantal vakken, worden de eindcijfers die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken vermeld op de cijferlijst, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.
4. De rector en de examensecretaris tekenen samen de diploma's en cijferlijsten.

VI. Overige bepalingen

Artikel 20 Afwijking manier van examineren Centraal Examen en schoolexamen

1. Het College voor Examens kan in mededelingen (waaronder de 'september- en maartmededeling') wijzigingen aanbrengen in de toegestane hulpmiddelen. De bepalingen in dit artikel zijn onder voorbehoud hiervan.
2. De rector kan toestaan dat een kandidaat met een ondersteuningsbehoefte het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. Daaraan dient een schriftelijk verzoek van de kandidaat – bij minderjarigheid zijn ouder(s)/ verzorger(s) - vooraf te gaan. Aan dit verzoek dient een deskundigenverklaring te zijn toegevoegd.
3. Speciale maatregelen ten behoeve van kandidaten met een ondersteuningsbehoefte moeten door de school worden aangemeld bij de Inspectie van het Onderwijs (Uitvoeringsbesluit WVO 2020 art. 3.54). Het is mogelijk dat er spanning is tussen de toegestane hulpmiddelen en wat voor de kandidaat op grond van zijn beperking gewenst is. In dat geval verstaat de rector zich met de Inspectie van het Onderwijs.
4. De hulpmiddelen die de rector toestaat, moeten zijn gericht op het bevorderen van de toegankelijkheid van het examen en mogen niet een onderdeel van de exameneisen vervangen. Spellings- en grammaticavoorschriften bij dyslexie of formulekaarten bij dyscalculie zijn geen hulpmiddel maar extra informatiemateriaal dat de kennis bevat waarover de kandidaat zelf moet beschikken. Zulke kaarten zijn dan ook niet toegestaan. Hetzelfde geldt voor een digitaal woordenboek.
5. De maatregelen dienen in redelijkheid organiseerbaar te zijn voor de school.
6. Indien er sprake is van een ondersteuningsbehoefte als gevolg van dyslexie dient, om voor een aangepaste wijze van examineren in aanmerking te komen (bij SE en/of CE), het volgende in acht te worden genomen:
 - 6.1 De aanpassing mag enkel de wijze van afname van de toets betreffen en mag niet de exameneisen zelf raken.
 - 6.2 De school treft voor kandidaten die op basis van de 'Regeling Dyslexie Rijnlands Lyceum Wassenaar' als dyslectische leerling erkend zijn, de volgende maatregelen:
 - 6.2.1 Ten behoeve van leerlingen met dyslexie heeft de overheid ervoor gekozen om de centrale examens aan te leveren met lettergrootte punt 12 en de papierkleur wit. Vergroting door de school is niet toegestaan. De school volgt dit overheidsbeleid schoolbreed, en dus ook voor de schoolexamens.

- 6.2.2. Verlenging met 10 minuten per klokuur en ten hoogste 30 minuten van de zittingsduur van een of meer schriftelijke toetsen van het schoolexamen en/of Centraal Examen.
- 6.2.3. Aan betreffende kandidaten wordt ten aanzien van het Centraal Examen Nederlands door school de keuze voorgelegd of zij dit examen met de computer als schrijfgerei willen maken. De spellingscontrole van de computer mag door de kandidaat worden gebruikt.
- 6.3 Voor andere aanpassingen, namelijk het voorlezen van teksten langs elektronische weg of het ter beschikking stellen van de computer als schrijfgereedschap (anders dan in art. 6.2.3.) is het voor de kandidaat van belang het volgende te weten:
 - 6.3.1. De kandidaat, of in geval van minderjarigheid zijn ouder(s)/verzorger(s), dient/dienen een concreet verzoek te doen om de bepaalde aanpassing. Dit verzoek dient schriftelijk te zijn gericht aan de rector. De indiener dient een redelijke termijn aan te houden, die het de schoolorganisatie mogelijk maakt om:
 - a) Tijdig de aanmelding of in geval van twijfel raadpleging te kunnen doen bij de Inspectie van het Onderwijs;
 - b) De gevraagde aanpassing organisatorisch uit te kunnen voeren.
 Als termijn voor indiening van een verzoek om een aanpassing wordt aangehouden 1 oktober van het betreffende schooljaar. Van de termijn kan in uitzonderlijke gevallen worden afgeweken, bijvoorbeeld wanneer de kandidaat tussentijds als leerling van de school wordt ingeschreven.
 - 6.3.2. De kandidaat moet aannemelijk maken dat de gevraagde aanpassing niet alleen doeltreffend maar ook noodzakelijk is. Een beroep op eigen (incidentele) ervaringen is daarvoor onvoldoende. Bij de beoordeling van het verzoek betreft de rector het volgende:
 - a) Het onder artikel 6.3.1. gestelde betreffende de termijn van indiening van het verzoek en de organiseerbaarheid;
 - b) Het deskundigenrapport over de leerling, waarbij geldt dat in het geval van dyslexie moet worden voldaan aan de Regeling Dyslexie zoals gepubliceerd op de website van de school;
 - c) De uit de schoolloopbaan van de leerling gebleken noodzaak en doeltreffendheid van de gevraagde aanpassing door eerder structureel gebruik op school van de aanpassing;
 - d) Het advies van de afdelingsleider havo.
7. De rector kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is (Uitvoeringsbesluit WVO 2020 art. 3.55) De bedoelde afwijking kan betrekking hebben op het Centraal Examen van:
 - a) Het vak Nederlandse taal en literatuur.
 - b) Enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.

De bedoelde afwijking bestaat uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het Centraal Examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een eendelig verklarend woordenboek der Nederlandse taal en een woordenboek vanuit het Nederlands-thuistaal en/of van de thuistaal-Nederlands.

Artikel 21 Gegevensverstrekking aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

1. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de uitslag stuurt het bevoegd gezag aan de Minister van Onderwijs en Wetenschappen en aan de Inspectie van het Onderwijs een lijst met voor alle kandidaten de gegevens van het eindexamen (profielen, vakken, cijfers SE, cijfers CE, eindcijfers, uitslag).

Artikel 22 Protocol omgaan met examenwerk Centraal Examen

1. Het 'Protocol omgaan met examenwerk Rijnlands Lyceum Wassenaar' is gebaseerd op het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en op het en op het Protocol omgaan met examenwerk 2022 van de VO-raad. Het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 art.3.31 bepaalt over het omgaan met examenwerk dat het werk van een centraal examen tot 6 maanden na de diplomering bewaard moet blijven, ter inzage voor belanghebbenden.
2. Belanghebbenden zijn de kandidaat en zijn ouder(s)/verzorger(s). Kandidaten hebben geen recht op teruggave van gemaakt werk of een kopie daarvan. Voorts is het de kandidaat en verder aanwezigen niet toegestaan om foto's van het gemaakte examenwerk te maken. De rector geeft, na afspraak, toestemming tot inzage in het centraal examenwerk.
3. Na vaststelling van de uitslag van het Centraal Examen heeft een kandidaat het recht op inzage. Een aanvraag voor inzage kan om reden van voorbereiding op een te maken herkansing of ter verificatie van de correctie en beoordeling.
 - a. Inzage ter voorbereiding op een af te leggen herkansing kan worden aangevraagd bij de examinerator. Inzage geschiedt onder toezicht van de examinerator (docent) of een door de rector aangewezen plaatsvervanger. Er vindt geen discussie plaats over het toegekende aantal punten per vraag. Indien na inzage van het examenwerk de kandidaat bezwaar wil maken tegen de beoordeling, kan de kandidaat een inzage ter verificatie aanvragen bij de examensecretaris.
 - b. Als het verzoek voor inzage ter verificatie wordt toegekend kan de kandidaat zich laten vergezellen door een meerderjarig persoon naar eigen keuze. De inzage ter verificatie van centraal-examenwerk door de kandidaat vindt plaats onder toezicht van een medewerker van de school, meestal een andere docent van het betreffende vak, zodat er bijvoorbeeld geen aanpassingen in het examenwerk kunnen worden aangebracht; de eerste corrector (examinerator) is

niet aanwezig bij de inzage ter verificatie om eventuele discussie ter plekke te voorkomen. De school stelt examenopgaven (incl. eventuele bijlagen), een correctiemodel en een kopie van het antwoordblad beschikbaar. De aanwezige medewerker van de school ziet toe op de gang van zaken, maar gaat niet met de kandidaat en eventuele andere aanwezigen in gesprek.

4. Als een kandidaat aannemelijk kan maken dat er een aanwijsbare fout bij de correctie is gemaakt, kan de kandidaat bij de rector een gemotiveerd verzoek tot herbeoordeling van het examen indienen. Een heroverweging van de correctie kan leiden tot de vaststelling van een lager cijfer.

Voor de verdere procedure volgt de school de aanbevelingen zoals die door de inspectie worden voorgesteld in:

Handreiking: hoe om te gaan met geschil na inzage examenwerk. (OCW/Inspectie) en Handreiking voor bestuurders. "Hoe te handelen inzake een geschil *bij* of *na* de vaststelling van de score voor het centraal examen" van de VO-raad.

5. De kandidaten mogen de opgaven van het Centraal Examen meenemen met de beperking dat opgaven gedurende het eerste uur van de examenzitting in de examenzaal dienen te blijven.

Artikel 23 Spreiding examen

1. Het bevoegd gezag kan, de Inspectie van het Onderwijs gehoord, toestaan dat ten aanzien van kandidaten die in het laatste leerjaar langdurig ziek zijn en ten aanzien van kandidaten die lange tijd niet in staat zijn geweest onderwijs in het laatste leerjaar te volgen, het eindexamen gespreid over twee schooljaren wordt afgenomen.

Artikel 24 Noodscenario's bij de Centrale Examens

1. Het College van Examens heeft aan de scholen het volgende medegedeeld inzake calamiteiten:
 - a. Voor eventualiteiten waarbij de geheimhouding van de examens geschonden is of afname niet mogelijk is, hebben de examenorganisaties een calamiteitenplan opgesteld.
 - b. In het meest ingrijpende noodscenario kunnen één of meer centrale examens worden uitgesteld en kan het eerste en tweede tijdvak zich uitstrekken tot het moment van de aanvang van de vroegste zomervakantie (aanvang 10 juli 2027 volgens de adviesdatum OCW). Het advies aan de kandidaten derhalve is geen vakantie te plannen vóór 10 juli 2027.

Artikel 25 Regels m.b.t. de gang van zaken tijdens een examenzitting CE en SE

1. De examensecretaris zorgt voor voldoende toezicht tijdens een examenzitting; de surveillanten voeren tijdens de zitting geen nevenwerkzaamheden uit en doen geen mededelingen die betrekking hebben op de examenopgaven, tenzij de schoolleiding (tijdens SE) of de Minister OCW (tijdens CE) hun dat opdraagt.
2. Aanwezigheid: een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten; het eerste uur en vanaf 15 minuten voor de sluitingstijd mag een kandidaat de examenzaal niet verlaten en hij/zij krijgt geen extra tijd.
3. De surveillanten controleren na afloop, in aanwezigheid van een lid van de schoolleiding, of iedere kandidaat zijn werk ingeleverd heeft en ondertekenen het proces-verbaal.
4. In de examenzaal hangt een voor alle kandidaten zichtbare klok.
5. De kandidaten nemen, afgezien van schrijfgerei, geen hulpmiddelen mee naar de examenzaal, tenzij deze nadrukkelijk zijn toegestaan. Welke bijzondere hulpmiddelen bij welk vak zijn toegestaan bij SE en CE (bv. tabellenboekje, woordenboek, rekenmachine), wordt tijdig aan de kandidaten bekendgemaakt.
6. De kandidaten nemen behalve de toegestane hulpmiddelen geen andere zaken (etuis, tassen, jassen, mobiele telefoons, smartwatches, nietmachine enz.) mee in de examenzaal. Het bij zich hebben van ongeoorloofde zaken geldt als onregelmatigheid.
7. De kandidaten mogen tijdens een examenzitting de examenzaal alleen tussentijds verlaten onder begeleiding van een surveillant (bv. voor een sanitaire onderbreking).
8. Kandidaten die (ruim) voor het einde van de zitting klaar zijn leveren hun werk in bij een surveillant, die het tijdstip van vertrek noteert op het proces-verbaal.
1. De kandidaten maken hun examenwerk op door de school verschaft papier. Ook het net- en kladwerk en de opgaven van het SE worden tezamen bij een surveillant ingeleverd. CE-opgaven mogen na afloop van de zitting wel worden meegenomen, tenzij de Minister anders beslist.
10. De kandidaten maken hun examenwerk met zwarte of blauwe (bal-)pen, dus niet met potlood; het gebruik van Typp-Ex e.d. is niet toegestaan.
11. Aan het einde van een zitting wordt het examenwerk door de kandidaat persoonlijk aan een surveillant ter hand gesteld.

Artikel 26 Vaststelling Examenreglement en Programma Toetsing en Afsluiting

1. Het Examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting zijn formeel vastgesteld door het bevoegd gezag na instemming van de Medezeggenschapsraad op hoofdlijnen (niet zijnde specifieke vakinhouden en wegingsnormen).

Artikel 27 Handelen bij calamiteiten

1. In geval van calamiteiten, waaronder het coronavirus, daarmee samenhangende overmacht en/of maatregelen vanuit de overheid kan de rector van bepalingen en termijnen in het Programma van Toetsing en Afsluiting afwijken. Voorafgaand aan een dergelijke afwijking zal de rector op instemming gericht overleg voeren met de Medezeggenschapsraad.

Artikel 28 Gebruik van generatieve AI tijdens (school) examens

1. Het gebruik van generatieve AI-toepassingen (zoals ChatGPT en vergelijkbare AI-tools) is bij examens en schoolexamens niet toegestaan bij het vervaardigen van het in te leveren of te presenteren eindproduct, tenzij in de toets of opdracht uitdrukkelijk anders is bepaald.
2. Generatieve AI mag uitsluitend als hulpmiddel in de voorbereidings- en oriëntatiefase worden gebruikt, bijvoorbeeld voor:
 - a. het structureren of ordenen van leerstof;
 - b. het genereren van oefenvragen;
 - c. het brainstormen over onderwerpen of ideeën;
 - d. het maken van een eerste hoofdstukindeling voor een profielwerkstuk of praktische opdracht.
3. De leerling blijft te allen tijde zelf verantwoordelijk voor de inhoud, totstandkoming en uitvoering van het examenwerk. Het gebruik van AI mag de eigen kennis, vaardigheden en denkprestaties van de leerling niet vervangen.
4. Het onverkort of gecamoufleerd overnemen van door AI gegenereerde tekst, antwoorden, bronmateriaal of code en dit als eigen werk presenteren, wordt beschouwd als een onregelmatigheid (examenfraude) en wordt gelijkgesteld aan plagiaat of spieken.
5. Bij mondelinge examens, presentaties en andere mondelinge onderdelen is het niet toegestaan om een door AI gegenereerde tekst of een door AI gegenereerd betoog letterlijk voor te lezen of uit het hoofd te reproduceren als eigen werk.
6. Indien een leerling AI heeft gebruikt in de oriëntatie- of voorbereidingsfase van een praktische opdracht, profielwerkstuk of ander examenonderdeel,

wordt de leerling verplicht hier verantwoording voor af te leggen. Deze verantwoording vermeldt, voor zover van toepassing:

- a. welke AI-toepassing is gebruikt;
 - b. waarvoor deze is gebruikt;
 - c. welke prompts of opdrachten zijn ingevoerd;
 - d. op welke wijze de gegenereerde output is verwerkt.
7. Bij een vermoeden van ongeoorloofd AI-gebruik wordt de leerling uitgenodigd voor een verificatiegesprek. In dit gesprek kan de leerling worden gevraagd de inhoud, keuzes, werkwijze en totstandkoming van het ingeleverde werk toe te lichten. Van het gesprek wordt een verslag opgesteld dat wordt toegevoegd aan het examendossier.
 8. Indien uit het verificatiegesprek blijkt dat de leerling de inhoud en totstandkoming van het ingeleverde werk onvoldoende kan verklaren, kan de rector dit betrekken bij de beoordeling van de vraag of sprake is van een onregelmatigheid.
 9. Bij vaststelling van een onregelmatigheid als gevolg van ongeoorloofd AI-gebruik kan de rector maatregelen treffen overeenkomstig de sanctiebepalingen voor onregelmatigheden bij examens en schoolexamens (zie artikel 6, lid 6).

Slotbepaling

In het geval dat dit Examenreglement geen of niet voldoende duidelijkheid verschaft, wordt verwezen naar WVO 2020 en Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

B. Pogramma van Toetsing en Afsluiting 2026/2027 (Schoolexamen)

I Regeling Schoolexamen

Artikel 1 Verantwoordelijkheid en uitvoering algemeen

1. Het schoolexamen wordt afgenomen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag van het Rijnlands Lyceum Wassenaar.
2. De uitvoering berust bij de examensecretaris.
3. De vaksecties zijn verantwoordelijk voor de inhoud van de vaktoetsen en voor de wijze van toetsen; zij blijven daarbij binnen de, eventueel ook buiten dit reglement vermelde, kaders gesteld door de examencommissie.
4. De vaksecties dienen uiterlijk 5 september 2025 bij de schoolleiding een voorstel in voor het programma van toetsing en afsluiting.

Artikel 2 Perioden schoolexamen/deelname vakken

1. Het Rijnlands Lyceum Wassenaar neemt een deel van de toetsen met open en/of gesloten vragen van het SE af tijdens de toetsweken in 4 en 5 havo, in (eventueel) reguliere lessen en tijdens een herkansings-/inhaalperiode. Een reguliere toetsperiode beslaat ongeveer een week. De begin- en einddata van deze toetsweken, inhaaldag(en) en herkansingsdag(en) zijn vermeld in deel C. In 5 havo zijn er 3 schoolexamenweken en een herkansingsperiode. Sommige PTA-toetsen voor de vakken CKV en maatschappijleer kunnen ook buiten de toetsweken om worden afgenomen.
2. Een examenvak kan in het algemeen in elk van deze perioden getoetst worden.
3. De (landelijke) CITO kijk- en luistertoetsen voor de moderne vreemde talen, waaraan het Rijnlands Lyceum deelneemt, vallen meestal buiten de reguliere toetsweken/SE-perioden. Hetzelfde geldt voor praktische opdrachten en het profielwerkstuk.
4. De rector kan in overleg met de examensecretaris kandidaten met bijzondere problemen, bijvoorbeeld ten gevolge van langdurige ziekte, toestaan om SE-toetsen buiten de reguliere toetsweken af te leggen.

Artikel 3 Beoordeling/cijferbepaling

1. Voor elke toets van het SE en het profielwerkstuk wordt een cijfer, met 1 decimaal, toegekend op de schaal 1 - 10. Het eindcijfer voor LO moet voldoende of goed zijn.
2. Als een cijfer wordt berekend als het (gewogen) gemiddelde van meerdere cijfers, wordt het gemiddelde afgerond op één decimaal. Dit geldt bijvoorbeeld voor het berekenen van een toetscijfer uit deelttoetsen of voor het eindcijfer van het schoolexamen voor een vak.

Bij het afronden geldt: is het tweede cijfer achter de komma 5 of hoger, dan wordt het eerste cijfer achter de komma met 1 verhoogd. Is het tweede cijfer achter de komma lager dan 5, dan blijft het eerste cijfer achter de komma ongewijzigd.

3. De cijfers van de kandidaten behaald voor een SE-toets worden uiterlijk een week na een SE-periode door de examinerator schriftelijk gemeld bij het secretariaat.
4. De cijfers voor alle toetsen van een bepaalde SE-periode worden zo spoedig mogelijk na die periode aan de kandidaten en ouders/verzorgers kenbaar gemaakt middels het Leerling Administratie Systeem (SOM). Deze blijven zes maanden na diplomering van de kandidaat bewaard.
5. In het Programma van Toetsing en Afsluiting per vak is vastgelegd hoe het eindcijfer SE per examenvak wordt berekend uit de cijfers voor de (deel)toetsen; hierbij is het gewicht van een toets in de berekening van dit eindcijfer duidelijk aangegeven

Artikel 4 Schriftelijke toetsen

1. Indien een vaksectie uit twee of meer docenten bestaat, worden de toets en het daarbij behorende correctie-voorschrift, inclusief de normering, door de examinerator vastgesteld in overleg met tenminste een vakcollega.
2. Na elke SE-periode, voor een nader bekend te maken tijdstip, wordt de cijferlijst met de door de kandidaten behaalde cijfers door de examinerator ingevoerd in SOM.
3. Op of kort na het in lid 2 bedoelde tijdstip wordt tevens het gecorrigeerde werk van de kandidaten ingeleverd bij het secretariaat. Het gecorrigeerde werk wordt bewaard tot 1 januari van het volgende cursusjaar en daarna vernietigd.
4. De toets-opgaven zijn eigendom van de school en de antwoorden/uitwerkingen blijven in beheer van de school.

5. Bij het afnemen van toetsen zorgt de schoolleiding voor voldoende toezicht.
6. De toets-antwoorden/uitwerkingen en de toetscijfers worden door de examinerator aan de kandidaten medegedeeld en besproken, voor het tijdstip van inlevering van de toetscijfers bedoeld in lid 3 van dit artikel.

Artikel 5 Mondelinge toetsen

1. Alle mondelinge toetsen worden door geluidsopname vastgelegd. In uitzonderlijke gevallen kan daarvan afgeweken worden in overleg met de examensecretaris.

Artikel 6 Praktische opdrachten

1. In het *PTA per vak* staan de praktische opdrachten (PO) per vak vermeld.
2. De kandidaat is strikt gehouden aan het protocol dat de vaksectie vooraf voor de praktische opdracht heeft vastgesteld.
3. De kandidaat is verplicht het werk behorend bij een praktische opdracht op of voor de deadline in te leveren.
4. De wijze van beoordeling maakt deel uit van het door de vaksectie vastgestelde protocol.

Artikel 7 Ziekte/verzuim tijdens het SE

1. Wanneer een kandidaat door ziekte of een andere vorm van overmacht niet in staat is een SE bij te wonen, dient dit zo spoedig mogelijk voor aanvang van het SE telefonisch gemeld te worden door de ouders/verzorgers aan de afdelingsleider en het servicepunt. Het inspreken van het antwoordapparaat is niet geldig. Bij ziekte dient de kandidaat altijd een arts te raadplegen. De geldigheid van het verzuim is ter beoordeling van de rector.
2. Wanneer een kandidaat zich ziek voelt, maar toch aan een toets wil deelnemen, dient dit vooraf, dus voor de aanvang van de toets-zitting gemeld te worden aan een lid van de schoolleiding, bij voorkeur aan de afdelingsleider havo-bovenbouw.
3. Zodra een kandidaat die door ziekte een toets of toetsen moest verzuimen weer op school komt dient een schriftelijke verklaring, (mede) ondertekend door een ouder/verzorger, ingeleverd te worden bij de afdelingsleider; in deze verklaring moeten de ernst van de ziekte alsmede naam en adres van de geraadpleegde arts vermeld zijn.
4. Een kandidaat die een of meerdere toetsen van het SE gemist heeft en geen schriftelijke verklaring kan overleggen, wordt geacht zich teruggetrokken te hebben van het eindexamen.

5. Een kandidaat die door ziekte of andere vorm van overmacht niet in staat was aan een of meer SE-toetsen deel te nemen en voldaan heeft aan het gestelde in lid 2 en lid 3 van dit artikel, wordt alsnog in staat gesteld de gemiste toets(en) af te leggen - Zie artikel 8.

In geval van langdurige ziekte kan de rector in overleg met de examensecretaris indien mogelijk een speciale inhaalregeling treffen.

6. Ontzegging van (verdere) deelname aan het SE houdt ontzegging van deelname aan het CE in.

Artikel 8 Herkansen en inhalen van PTA-toetsen

1. Voor het herkansen van PTA-toetsen in 4 en 5 havo worden na toetsweek 3 de herkansingsdag(en) georganiseerd. De schoolleiding stelt het moment van de herkansingsdag(en) vast. Het schema van de inhaal- en herkansingsdagen is opgenomen in deel C van het PTA programma.
2. Herkansingen: het Rijnlands Lyceum Wassenaar onderscheidt reguliere en bijzondere herkansingen van SE-toetsen.
3. Reguliere herkansingen:
 - a. Een reguliere herkansing is het overdoen van een SE-toets, waarvan de uitslag volgens de kandidaat, door welke oorzaak dan ook, onder zijn niveau ligt.
 - b. Deze herkansingen zijn ingesteld en bedoeld om menselijkerwijs voorkomende fysieke of psychische tegenslagen bij de voorbereiding op en het afleggen van een toets op te vangen.
 - c. Bij de aanvraag van een reguliere herkansing hoeft de kandidaat tekst noch uitleg te geven.
 - d. Iedere kandidaat heeft het recht op maximaal één reguliere herkansing in 4 havo voor alle vakken die geen onderdeel vormen van het combinatiecijfer en op maximaal drie reguliere herkansingen in 5 havo, onafhankelijk van eventuele bijzondere herkansingen (lid 4 van dit artikel) en het eventueel inhalen van (door ziekte) gemiste toetsen (lid 6 van dit artikel), met inachtneming van lid 4g van dit artikel.
 - e. Voor de schoolexamens die vallen onder het combinatiecijfer, CKV en Maatschappijleer, heeft de leerling recht op 1 reguliere herkansing in 4 havo.
 - f. Praktische opdrachten kunnen niet regulier herkanst worden.
 - g. Iedere kandidaat dient direct na toetsweek 3, voor een nader bekend te maken datum, op een daartoe bestemd formulier aan te geven of hij gebruik wil maken van het recht op een reguliere herkansing en, zo ja, voor welke toets.
 - h. De kandidaat in 5 havo mag maximaal 3 keer een herkansing doen voor hetzelfde vak.
 - i. Indien voor vakken met uitsluitend een schoolexamen PTA-toetsen zijn afgenomen buiten de SE-toetsweek geldt dat een herkansing voor een dergelijke toets kan worden gedaan op de eerst beschikbare herkansingsdag. Deze herkansing geldt als de regulier toegestane herkansing.

- j. Toetsen van afsluitende vakken (d.w.z. van vakken waar geen Centraal Examen wordt afgenomen) in de laatste toetsweek van de voorexamenklas kunnen, ter beoordeling van de examensecretaris, eerder plaatsvinden dan de daartoe gebruikelijke herkansingsmogelijkheid. De betreffende herkansing gaat ten koste van het aantal reguliere herkansingen.
4. Bijzondere herkansingen:
- a. Een kandidaat kan één of meer bijzondere herkansingen aanvragen bij de Examencommissie (lid 4b) als hij van mening is dat door zeer bijzondere omstandigheden voor een of meer PTA-toetsen (aanzienlijk) minder gepresteerd is dan redelijkerwijs verwacht mocht worden.
 - b. De Examencommissie bepaalt of de omstandigheden van zo bijzondere aard zijn dat één of meer bijzondere herkansingen wordt/worden toegekend.
 - c. Het verzoek tot één of meer bijzondere herkansingen moet binnen een dag na de afname van de betreffende toets of toetsen schriftelijk bij de rector worden ingediend, met vermelding van de aard en de ernst van de zeer bijzondere omstandigheden. Bij de aanvraag van bijzondere herkansingen voor op verschillende dagen afgelegde toetsen dienen afzonderlijke verzoeken ingediend te worden. De aanvraag dient een specifieke zitting c.q. specifiek vak te betreffen.
 - d. Indien een leerling een vak aanvraagt waarvan de eigen docent lid is van de Examencommissie, wordt deze docent bij de behandeling van deze aanvraag vervangen door een plaatsvervanger.
 - e. Een PTA toets die is gemaakt als bijzondere herkansing kan niet (regulier) herkanst worden.
5. Inhalen van gemiste toetsen
- a. Een kandidaat die een of meer PTA-toetsen heeft gemist, door ziekte of andere oorzaken van overmacht, kan indien hij aan de voorwaarden (artikel 7 Examenreglement) voldaan heeft de gemiste toets(en) inhalen op de aansluitende inhaaldag.
 - b. Het verzoek tot het inhalen van (een) gemiste toets(en) moet binnen een week na de betreffende SE-periode schriftelijk bij de afdelingsleider worden ingediend.
 - c. Het inhalen van de gemiste toets(en) vindt plaats op de door de schoolleiding bepaalde inhaaldag van de betreffende SE-periode.
6. Bij herkansing geldt bij berekening van het eindcijfer SE het hoogste van de behaalde cijfers voor de SE-toets.

Artikel 9 Onregelmatigheden

Bij onregelmatigheden tijdens het schoolexamen gelden de bepalingen uit het Examenreglement, artikel 6, lid 1-7.

Artikel 10 Rapportage

Na toetsweken 1 en 2 (schoolexamen 1 en 2) is er een digitale rapportage (SOM) van de behaalde SE-resultaten. Na toetsweek 3 en de herkansingsdagen in april 2027 volgt een schriftelijke rapportage naar leerlingen en ouders/verzorgers.

Artikel 11 Protocol Omgaan met examenwerk schoolexamen

1. De termijn voor teruggave van schriftelijke schoolexamens is 10 dagen gerekend vanaf de dag van afname van het schoolexamen. De schoolleiding kan in verband met herkansingen een kortere termijn bepalen. De docent bespreekt het gecorrigeerde schriftelijke schoolexamen met de leerlingen in de lessen na het betreffende schoolexamen. Dit gebeurt met een antwoordmodel inclusief normering. Na de inzage worden de cijfers definitief vastgesteld.
2. De uitslag van mondelinge examens wordt bekend gemaakt nadat de reeks mondelinge examens van het vak in de betreffende leerlaag is afgerond.
3. Kandidaten hebben geen recht op teruggave van gemaakt werk of kopieën, het beluisteren van geluidsopnamen, het meenemen van toetsopgaven of kopieën daarvan. Los van de genoemde bespreking is er geen recht op inzage, tenzij in voorbereiding door de docent op een herkansing van de leerling. Bij inzage vindt geen discussie plaats over het toegekende aantal punten. De rector, of diens plaatsvervanger, draagt er zorg voor dat inzage geschiedt onder toezicht van de docent of een aangewezen plaatsvervanger.
4. Het werk c.q. de geluidsopname wordt tot 6 maanden na de diplomering bewaard. Bij een bezwaar van een kandidaat tegen de beoordeling zal de rector, of diens plaatsvervanger, onderzoeken of de beoordeling zorgvuldig is gebeurd. Daarbij kan de rector, of diens plaatsvervanger, een tweede corrector inschakelen. Een bezwaar dient schriftelijk te zijn ingediend bij de rector, of diens plaatsvervanger, binnen 5 werkdagen na bekendmaking van het cijfer op het (digitale) rapport.

Artikel 12 Overige bepalingen

1. Het volledige Programma van Toetsing en Afsluiting bestaande uit:
 - A Examenreglement;
 - B Regeling schoolexamen met informatie PTA per vak, profielwerkstuk en het domein oriëntatie op studie en beroep;
 - C Roosters Schoolexamen en Centraal Examen;wordt zo spoedig mogelijk doch uiterlijk voor 1 oktober aan de kandidaten bekend gemaakt, onder het voorbehoud dat de data van SE-perioden en van SE-toetsen nog gewijzigd kunnen worden.

2. De omschrijving van de leerstof per vak (onderdeel B. II van het Programma van Toetsing en Afsluiting) kan voor sommige onderdelen globaal zijn; de definitieve, gedetailleerde omschrijving wordt tenminste een maand voor de zitting van de PTA-toets door de examinerator aan de kandidaten bekendgemaakt.
3. Tijdig voor elke SE-periode ontvangen de kandidaten en hun docenten een rooster, waarin datum, plaats en duur van de SE-toetsen zijn vermeld.
4. Het overschrijden van de inleverdata (van bijvoorbeeld praktische opdrachten en profielwerkstuk) kan ertoe leiden dat de leerling een reguliere herkansing verliest.
5. Bewezen vormen van plagiaat worden als onregelmatigheid aangemerkt (art. 6 van het Examenreglement).
6. In gevallen waarin deze regeling SE niet voorziet beslist de rector met inachtneming van de WVO 2020 en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

II PTA (schoolexamens) per vak

VAKKEN MET UITSLUITEND SCHOOLEXAMEN

Maatschappijleer

NLT

CKV

Bewegingsonderwijs (LO)

Nederlandse Taal en Literatuur

Examenprogramma

Domeinen		Subdomeinen		In CE (I)	In SE (II)	Mag in SE (III)
A	Leesvaardigheid	A1	Analyseren en interpreteren	X		X
		A2	Beoordelen	X		X
		A3	Samenvatten	X		X
B	Mondelinge taalvaardigheid				X	
C	Schrijfvaardigheid				X	
D	Argumentatievaardigheden			X		X
E	Literatuur	E1	Literaire ontwikkeling		X	
		E2	Literaire begrippen		X	
		E3	Literatuurgeschiedenis		X	

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma Nederlands is te vinden via www.examenblad.nl

Examenprogramma Nederlandse taal havo/vwo vanaf het CE 2014

Syllabus Nederlands (3F) havo 2027

Nederlandsen Taal en Literatuur (vervolg)

Havo 5

PTA	Stofomschrijving	Afnamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afname in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA2	Gedocumenteerd schrijven: beschouwing (i.c.m.) uiteenzetting	Schriftelijk	30%	150	TW1 November	C	II	Ja
PTA3	Literatuur	Mondeling	30%	20	TW2 Januari	E,B	II	Ja
PTA4	Leesvaardigheid/ argumentatieve vaardigheden	Schriftelijk	5%	90	TW2 Januari	A,D	II	Ja
PTA5	Leesvaardigheid/ argumentatieve vaardigheden/ woordenschat	Schriftelijk	15%	90	TW3 Maart	A, D	I, II	Ja

Afgenomen PTA onderdelen in Havo-4 (2025-2026): PTA1 van 20%

Franse Taal en Literatuur

Examenprogramma

Domeinen		Subdomeinen		In CE (I)	In SE (II)	Mag in SE (III)
A	Leesvaardigheid			X		X
B	Kijk- en luistervaardigheid				X	
C	Gespreksvaardigheid	C1	Gesprekken voeren		X	
		C2	Spreken		X	
D	Schrijfvaardigheid	D1	Taalvaardigheden		X	
		D2	Strategische vaardigheden		X	
E	Literatuur				X	

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma Frans is te vinden via www.examenblad.nl

Examenprogramma moderne vreemde talen en literatuur havo/vwo

Syllabus moderne vreemde talen havo 2027

Havo-4

PTA	Stofomschrijving	Afnamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afname in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA1	Literatuur Literatuur- geschiedenis (stromingen, fragment en en literaire begrippen).	Schriftelijk	15%	90	TW3 Maart	E	II	Ja

Franse Taal en Literatuur (vervolg)

Havo-5

		Afnamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afname in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA	Stofomschrijving							
PTA2	Gespreksvaardigheid Presentatie Stelling innemen Artikel presenteren,	Mondeling	20%	25	TW1 November	C	II	Ja
PTA3	Schrijfvaardigheid 2 schrijfopdrachten	Schriftelijk	25%	90	TW2 Januari	D1, D2	II	Ja
PTA4	Cito kijk- en luistertoets	Schriftelijk	20%	90	27 januari 2027	B	II	Ja
PTA5	Leesvaardigheid Leesteksten	Schriftelijk	20%	135	TW3 Maart	A	I, III	Ja

Afgenomen PTA onderdelen in Havo-4 (2025 -2026): PTA1 van 15%

Duitse Taal en Literatuur

Examenprogramma

Domeinen		Subdomeinen		In CE (I)	In SE (II)	Mag in SE (III)
A	Leesvaardigheid			X		X
B	Kijk- en luistervaardigheid				X	
C	Gespreksvaardigheid	C1	Gesprekken voeren		X	
		C2	Spreken		X	
D	Schrijfvaardigheid	D1	Taalvaardigheden		X	
		D2	Strategische vaardigheden		X	
E	Literatuur				X	

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma Duits is te vinden via www.examenblad.nl

Examenprogramma moderne vreemde talen en literatuur havo/vwo

Syllabus moderne vreemde talen havo 2027

Havo-4

PTA	stofomschrijving	Afnamevorm	weging	Afnametijd (min.)	Afname in	domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA1	Schrijfvaardigheid Samenvatten van 4 meningen in eigen woorden Weergave eigen ervaringen Onderbouwing eigen mening	Schriftelijk	20%	90	TW3 Maart	D	II	Ja

Duitse Taal en Literatuur (vervolg)

Havo-5

PTA	stofomschrijving	Afnamevorm	weging	Afnametijd (min.)	Afname in	domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA2	Gespreksvaardigheid Presentatie	Mondeling	20%	25	TW1 November	C	II	Ja
PTA3	Literatuur	Schriftelijk	15%	45	TW2 Januari	E	II	Ja
PTA4	Cito kijk- en luistertoets	Schriftelijk	25%	90	29 Januari 2027	B	II	Ja
PTA5	Leesvaardigheid	Schriftelijk	20%	135	TW3 Maart	A	I, III	Ja

Afgenomen onderdelen in Havo-4 (2025-2026) PTA 1 van 20%

Engelse Taal en Literatuur

Examenprogramma

Domeinen		Subdomeinen		In CE (I)	In SE (II)	Mag in SE (III)
A	Leesvaardigheid	A		X		X
B	Kijk- en luistervaardigheid	B			X	
C	Gespreksvaardigheid	C1	Gesprekken voeren		X	
		C2	Spreken		X	
D	Schrijfvaardigheid	D1	Taalvaardigheden		X	
		D2	Strategische vaardigheden		X	
E	Literatuur	E1	Literaire ontwikkeling		X	

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma Engels is te vinden via www.examenblad.nl

Examenprogramma moderne vreemde talen en literatuur havo/vwo

Syllabus moderne vreemde talen havo 2027

Havo-4

		Afamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afame in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA	Stofomschrijving							
PTA1	Essay writing	Schriftelijk	15%	90	TW3 Maart	D D1 D2	II	Ja

Engelse Taal en Literatuur (vervolg)

Havo-5

		Afamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afname in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA	Stofomschrijving							
PTA2	Speaking exam in pairs	Mondeling	20%	45	TW1 November	C C1 C2	II	Ja
PTA3	Reading comprehension	Schriftelijk	15%	90	TW2 Januari	A	I, II	Ja
PTA4	Cito kijk-en luistertoets	Schriftelijk	25%	90	28 januari 2027	B	II	Ja
PTA5	Literary development: Three literary works	Schriftelijk	25%	90	TW3 Maart	E E1	II	Ja

Afgenomen PTA onderdelen in Havo-4 (2025-2026): PTA1 van 15%

Geschiedenis

Examenprogramma

Domeinen		In CE (I)	In SE (II)	Mag in SE (III)
A	Historisch besef	X	X	
B	Oriëntatiekennis	X		X
C	Thema's: vrij te kiezen thema's als onderdeel van het schoolexamen		X	
D	Geschiedenis van de rechtstaat en van de parlementaire democratie		X	

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma geschiedenis is te vinden via www.examenblad.nl

Examenprogramma geschiedenis havo

Syllabus geschiedenis havo 2027

Havo-4

PTA	Stofomschrijving	Afnamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afname in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA1	Geschiedenis Werkplaats H1 t/m 4	Schriftelijk	15%	90	TW3 Maart	A	II	Ja
PTA2	Thema: Democratie	Praktische Opdracht	10%	n.v.t.	Per. 3	C, D	II	Nee

Geschiedenis (vervolg)

Havo-5

PTA	Stofomschrijving	Afamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afame in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA3	Geschiedenis Werkplaats H9 en 10 HC 1: Het Britse Rijk 1585-1900 Thema: Propaganda onder Goebbels	Schriftelijk	20%	90	TW1 november	A, B1	I, II	Ja
PTA4	Geschiedenis Werkplaats H5 t/m 8 HC 2: Duitsland in Europa 1918- 1991 HC 3: Nederland 1948-2008 Thema: Rechtsstaat en democratie	Schriftelijk	25%	135	TW2 januari	A, B2, B3, D	I,II	Ja
PTA5	Geschiedenis Werkplaats H5 t/m 10 HC 1 t/m 3	Schriftelijk	30%	180	TW3 maart	A, B, D	I	Ja

Afgenomen PTA onderdelen in Havo-4 (2025-2026):

PTA1 van 15%
PTA2 van 10%

Aardrijkskunde

Examenprogramma

Domeinen		Subdomeinen		In CE (I)	In SE (II)	Mag in SE (III)
A	Vaardigheden	A1	Geografische benadering	X		X
		A2	Geografisch onderzoek		X	
B	Wereld	B1	Gebieden op de grens van arm en rijk		X	
		B2	Samenhangen en verschillen in de wereld	X		X
		B3	Mondiale processen en lokale effecten		X	
C	Aarde	C1	Samenhang en verschillen op regionaal niveau		X	
		C2	Samenhangen en verschillen op aarde	X		X
		C3	De aarde als natuurlijk systeem en lokale effecten		X	
D	Ontwikkelingsland	D1	Gebiedskenmerken	X		X
		D2	Actuele vraagstukken		X	
E	Orientatie op	E1	Nationale en regionale vraagstukken	X		X
		E2	Regionale en lokale vraagstukken		X	

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma aardrijkskunde is te vinden via www.examenblad.nl

Examenprogramma aardrijkskunde havo

Syllabus aardrijkskunde havo 2027

Aardrijkskunde (vervolg)

Havo-4

PTA	stofomschrijving	Afamevorm	weging	Afnametijd (min.)	Afname in	domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA1	Capita Selecta: Systeem Aarde H 1 t/m 4 Wereld Arm en Rijk H 3 + 4	Schriftelijk	15%	90	TW3	C1, C2, C3 B1, B2, B3	II	Ja
PTA2	Geografisch thema vanuit verschillende dimensies en/of schaalniveaus	Praktische opdracht en mondeling of schriftelijke toets in de klas	20%	n.v.t.	Periode 2 - 3	A1, A2	II	Nee

Havo-5

PTA	stofomschrijving	Afamevorm	weging	Afnametijd (min.)	Afame in	domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA3	Gebieden: Brazilië H 1 t/m 4	Schriftelijk	20%	90	TW1 november	D1, D2	II	Ja
PTA4	Leefomgeving: Wonen in Nederland	Schriftelijk	20%	135	TW2 januari	E1 E2	II	Ja
PTA5	Capita Selecta: Systeem Aarde Wereld: Arm en Rijk	Schriftelijk	25%	135	TW3 maart	C1, C2, C3 B1, B2, B3	II	Ja

Afgenomen PTA onderdelen in Havo-4 (2025-2026): PTA 1 van 15%
PTA 2 van 20%

Wiskunde A

Examenprogramma

Domeinen		Subdomeinen		In CE (I)	In SE (II)	Mag in SE (III)
A	Vaardigheden			X	X	
B	Algebra en tellen	B1	Rekenen	X		X
		B2	Algebra	X		X
		B3	Telproblemen		X	
C	Verbanden	C1	Tabellen	X		X
		C2	Grafieken, vergelijkingen en ongelijkheden	X		X
		C3	Formules met één of meer variabelen	X		X
		C4	Lineaire verbanden	X		X
		C5	Exponentiele verbanden	X		X
D	Verandering				X	
E	Statistiek	E1	Presentaties van data interpreteren en beoordelen	X		X
		E2	Data verwerken	X		X
		E3	Data en verdelingen	X		X
		E4	Statistische uitspraken doen	X		X
		E5	Statistiek met ICT		X	

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma wiskunde A is te vinden via www.examenblad.nl

Examenprogramma wiskunde A havo vanaf CE 2017

Syllabus wiskunde A havo 2027

Havo 4

PTA	stofomschrijving	Afnamevorm	weging	Afnametijd (min.)	Afame in	domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA1	H8 Statistiek met de computer	Praktische opdracht	10%	45	Per.3	E5	III	Nee

Wiskunde A (vervolg)

Havo-5

PTA	stofomschrijving	Afnamevorm	weging	Afnametijd (min.)	Afname in	domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA2	H1 Rekenen en groei H3 Lineaire verbanden H4 Combinatoriek H6 Formules en herleiden en formules H9 Exponentiële verbanden	Schriftelijk	30%	135	TW1 november	A1, B3, C1, C2, C4, C5	I, II II I, III I, III I, III I, III	ja
PTA3	H2 Statistische cyclus H5 Veranderingen H7 Conclusies bij statistiek H10 Statistiek gebruiken	Schriftelijk	30%	135	TW2 januari	D, E1, E2, E3, E4	II I, III I, III I, III I, III	ja
PTA4	H1 Rekenen en groei H3 Lineaire Verbanden H6 Formules en herleiden en formules H9 Exponentiële verbanden H10 Statistiek gebruiken H11 Formules en variabelen	Schriftelijk	30%	135	TW3 maart	A, B1, B2, C2, C3, C4, E1, E2, E3, E4	I, II I, III I, III I, III I, III I, III	ja

Afgenomen PTA onderdelen in Havo-4 (2025-2026): PTA1 van 10%

Vanwege de overstap naar een nieuwe editie is het PTA voor leerjaar 5 onder voorbehoud.

Wiskunde B

Examenprogramma

Domeinen		Subdomeinen		In CE (I)	In SE (II)	Mag in SE (III)
A	Vaardigheden			X	X	
B	Functies, grafieken en vergelijkingen			X		X
C	Meetkundige berekeningen			X		X
D	Toegepaste analyse			X	X	

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma wiskunde B is te vinden via www.examenblad.nl

Examenprogramma wiskunde B havo vanaf CE 2017

Syllabus wiskunde B havo 2027

Havo-5

PTA	stofomschrijving	Afnamevorm	weging	Afnametijd (min.)	Afname in	domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA1	H1 Lineaire en kwadratische vormen H2 Veranderingen H3 Meetkunde H4 Werken met formules H5 Functies en vergelijkingen H6 De afgeleide functie H8 Goniometrische functies en vergelijkingen	Schriftelijk	30%	135	TW1 november	A3, B1, B2, D	I, II I, III I, III I, II	ja

Wiskunde B (vervolg)

Havo-5

PTA	stofomschrijving	Afamevorm	weging	Afnametijd (min.)	Afname in	domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA2	H1 Lineaire en kwadratische vormen H2 Veranderingen H3 Meetkunde H4 Werken met formules H5 Functies en vergelijkingen H7 Lijnen en cirkels H10 Meetkundige berekeningen	Schriftelijk	30%	135	TW2 januari	A3, B1, B2, B4, C	I, II I, III I, III I, III I, III	ja
PTA3	H1 Lineaire en kwadratische vormen H2 Veranderingen H3 Meetkunde H4 Werken met formules H5 Functies en vergelijkingen H6 De afgeleide functie H7 Lijnen en cirkels H8 Goniometrische functies en vergelijkingen H9 Exponentiële en logaritmische formules H10 Meetkundige berekeningen H11 Verbanden en functies	Schriftelijk	40%	135	TW3 maart	A3, B, C, D	I, II I, III I, III I, II	ja

Rekenen

Voor leerlingen met een CM-profiel die geen wiskunde in hun profiel hebben:

Havo 4

		Afamevorm	weging	Afnametijd (min.)	Afname in	domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA	stofomschrijving							
PTA1	Rekenexamen	Digitaal/ computer	0%	120	Per. 2/ TW2	A, B, C, D	II	Ja

Afname vindt plaats op de computer.

Het cijfer van het schoolexamen rekenen telt niet mee in de zak-/slaagregeling. Het cijfer wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.

Natuurkunde

Examenprogramma

Domeinen		Subdomeinen		In CE (I)	In SE (II)	Mag in SE (III)
A	Vaardigheden			X	X	
B	Beeld- en geluidstechniek	B1	Informatieoverdracht	X		X
		B2	Medische beeldvorming	X		X
		B3*	Optica		Bk*	
C	Beweging en energie	C1	Kracht en beweging	X		X
		C2	Energieomzettingen	X		X
D	Materialen	D1	Eigenschappen van stoffen en materialen	X		X
		D2	Functionele materialen		X	
E	Aarden en heelal	E1	Zonnestelsel en heelal	X		X
		E2*	Aarde en klimaat		Bk*	
F*	Menselijk lichaam				Bk*	
G	Metten en regelen	G1	Gebruik van elektriciteit	X		X
		G2*	Technische automatisering		Bk*	
H	Natuurkunde en technologie			X		X
I	Onderzoek en ontwerp	I1	Experiment		X	
		I2	Modelstudie		X	
		I3	Ontwerp		X	

Bk* = beperkte keuze: uit deze vier subdomeinen worden er twee gekozen. Let op: D2 en I zijn verplicht voor het SE

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma natuurkunde is te vinden via www.examenblad.nl

Examenprogramma natuurkunde havo vanaf CE 2015

Syllabus natuurkunde havo 2027

Natuurkunde (vervolg)

Havo-4

PTA	Stofomschrijving	Afamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afame in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA1	Polaris Hoofdstuk 3: Kracht en beweging + Katern Aarde & Klimaat	Schriftelijk	10%	90	TW3 maart	C1, E2	I + II	Ja
PTA2	PO Trillingen en golven; ontwerp	PO	10%	n.v.t.	April 2027	H, I	I + II	Nee
PTA3	Polaris hoofdstuk 6: Stoffen en Materialen	Schriftelijk	10%	45	TW4 juni	D1, D2	II	Ja
PTA4	PO portfolio	PO	10%	n.v.t.	Gedurende hele jaar	A, I	II	Nee

Havo-5

PTA	Stofomschrijving	Afamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afame in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA3	Newton H1 Elektrische apparaten/ elektriciteit H3 Materialen/ eigenschappen en deeltjes-modellen H5 Straling en gezondheid/ Ioniserende straling H7 Muziekinstrumenten/trillingen en golven	Schriftelijk	25%	135	TW1 november	A, G1 D1, D2 B1, B2	I	Ja
PTA4	Natuurkunde Katern Aarde en Klimaat	Schriftelijk	10%	90	TW2 januari	A, E2	II	Ja

Natuurkunde (vervolg)

Havo-5

PTA	Stofomschrijving	Afnamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afname in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA5	Newton H2 Sport en verkeer/ Bewegingen H4 sport en verkeer/ krachten H8 sport en verkeer/ arbeid en energie H9 zonnestelsel en heelal/ Astronomie (samenvattingen in 10.3, 10.7, 10.8)	Schriftelijk	25%	135	TW3 maart	A, C1, C2, E1	I	Ja
PTA6	Practicum	Praktische opdracht	10%	90	TW2 januari	A, I1	II	Nee

Afgenomen PTA onderdelen in Havo-4 (2025-2026):

PTA1 van 15%

PTA2 van 15%

Scheikunde

Examenprogramma

Domeinen		Subdomeinen		In CE (I)	In SE (II)	Mag in SE (III)
A	Vaardigheden			X	X	
B	Stoffen en materialen in de chemie	B1	Deeltjesmodellen	X		X
		B2	Eigenschappen en modellen	X		X
		B3	Bindingen en eigenschappen	X		X
		B4	Bindingen, structuren en eigenschappen	X		X
		B5	Macroscopische eigenschappen	X		X
C	Chemische processen en behoudswetten	C1	Chemische processen	X		X
		C2	Chemisch rekenen	X		X
		C3	Energieberekeningen	X		X
		C4	Chemisch evenwicht		X	
		C5	Technologische aspecten		X	
		C6	Reactiekinetiek	X		X
		C7	Behoudswetten en kringlopen	X		X
		C8	Classificatie van reacties	X		X
D	Ontwerpen en experimenten in de chemie	D1	Chemische vakmethodes	X		X
		D2	Veiligheid		X	
		D3	Chemische procesontwerpen	X		X
		D4	Molecular modelling		X	
E	Innovatieve ontwikkelingen in de chemie	E1	Kenmerken van innovatieve processen	X		X
		E2	Duurzaamheid		X	
		E3	Innovatieve processen		X	

Scheikunde (vervolg)

Domeinen		Subdomeinen		In CE (I)	In SE (II)	Mag in SE (III)
F	Processen in de chemische industrie	F1	Industriële processen	X		X
		F2	Procestechnologie en duurzaamheid		X	
		F3	Energieomzettingen	X		X
		F4	Risico en veiligheid		X	
		F5	Kwaliteit en gezondheid		X	
G	Maatschappij en chemische technologie	G1	Chemie van het leven	X		X
		G2	Milieueisen	X		X
		G3	Duurzame chemische technologie		X	
		G4	Groene chemie		X	
		G5	Ketenanalyse		X	

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma scheikunde is te vinden via www.examenblad.nl

Examenprogramma scheikunde havo vanaf CE 2015

Syllabus scheikunde havo 2027

Scheikunde (vervolg)

Havo-4

PTA	Stofomschrijving	Afnamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afname in	Domein	Sferen	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA1	Onderwerpen uit Chemie Overal deel 4 HAVO (editie 5.1): -Rekenen (2.3 / 2.4 / 3.3) -Zouten (5.1 / 5.2) -Zuren (H7) Basen (H8)	Schriftelijk	15%	90	TW3 Maart	A8, A10, B1, B2, B3, B4, B5, C1, C2, E1	A8, R&A1, R&A2, M1, M3, M4, R1	I, II	Ja
PTA2	Onderwerpen uit Chemie Overal deel 4 HAVO (editie 5.1): Zouten en zout-oplossingen (H5)	Praktische opdracht	10%	90	TW4 Juni	A10, B1, B3, C1	M1, M3, R1, R&A2, A10	I, II, III	Nee

Havo-5

PTA	Stofomschrijving	Afnamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afname in	Domein	Sferen	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA3	Onderwerpen uit Chemie Overal (editie 5.1) deel 4 HAVO en deel 5 HAVO: Zuren (H7) Basen (H8) Reacties en energie (H9) Chemisch rekenen (§2.3; §2.4; §3.3)	Schriftelijk	20%	90	TW1 November	A8, A10 B1, B4, C1, C2, C3, C4, C6, C7, D1, E2, F1, F3, G2	A8, A10, R&A1, R&A2, R1, R3, R5, M3, T2, T4, L1	I, II	Ja

Scheikunde (vervolg)

Havo-5

PTA	Stofomschrijving	Afamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afame in	Domein	Sferen	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA4	"Analyse" Zuur-base titratie met bijbehorende berekeningen Onderwerpen uit Chemie Overal (editie 5.1) deel 4 HAVO en deel 5 HAVO: Zuren (H7) Basen (H8) Chemisch rekenen (§2.3; §2.4; §3.3) Boekje titreren (te vinden als studiewijzer in SOM)	Praktische opdracht	10%	90	Tussen TW1 en TW3 Nov.-maart	A8, A10, B1, B4, C1, C2, C3, C4, C6, C7, D1, E2, F1, F3, G2	A8, A10, R&A1, R&A2, R1, M3	I, II	Nee
PTA5	Onderwerpen uit Chemie Overal (editie 5.1) deel 4 HAVO en deel 5 HAVO: Moleculaire stoffen (H4) Koolstofchemie (H6) Kunststoffen (H11) Biochemie (H12)	Schriftelijk	20%	135	TW2 Januari	A10, A12, B1, B2, B3, B4, B5, C1, C2, C8, D3, E1, F3, G1	A10, A12, R&A1, R&A2, M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7, R1, R2, R4, L1	I, II	Ja

Scheikunde (vervolg)

Havo-5

PTA	Stofomschrijving	Afamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afname in	Domein	Sferen	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA6	Onderwerpen uit Chemie Overal (editie 5.1) deel 4 HAVO en deel 5 HAVO: alle hoofdstukken 1 t/m 13	Schriftelijk	25%	135	TW3 Maart	A t/m G	Domein A en de volgende sferen Materie (M), Reacties (R), Chemisch rekenen & Analyse (R&A), Technologie en duurzaamheid (T), Chemie van Leven (L)	I, II	Ja

Afgenomen PTA onderdelen in Havo-4 (2025-2026):

PTA1 van 15%
PTA2 van 10%

Biologie

Examenprogramma

Domein		Subdomein nieuw/ oud			In CE (I)	In SE (II)	Mag in SE (III)
A	Vaardigheden	A1		Informatievaardigheden	X	X	X
		A2		Communiceren	X	X	X
		A3		Reflecteren op leren	X	X	X
		A4		Studie en beroep	X	X	X
		A5		Onderzoeken	X	X	X
		A6		Ontwerpen	X	X	X
		A7		Modelvorming	X	X	X
		A8		Natuurwetenschappelijk instrumentarium	X	X	X
		A9		Waarderen en oordelen	X	X	X
		A10		Beleven		X	
		A11		Vorm-functie denken	X	X	X
		A12		Ecologisch denken	X	X	X
		A13		Evolutionair denken	X	X	X
		A14		Systeemdenken	X	X	X
		A15		Contexten	X	X	X
		A16		Kennisontwikkeling en -toepassing	X	X	X
M	Molecuul- en celniveau	M1	B1	Eiwitsynthese		X	
		M2	B2	Stofwisseling van de cel	X		X
		M3	C1	Zelforganisatie van cellen	X		X
		M4	D1	Moleculaire interactie		X	
		M5	E1	DNA-replicatie		X	
		M6	E2	Levenscyclus van de cel		X	
		M7	E4	Erfelijke eigenschap	X		X
		M8	F1	Selectie	X		X

Biologie (vervolg)

Domein		Subdomein nieuw/ oud			In CE (I)	In SE (II)	Mag in SE (III)
O	Orgaan- en organisme niveau	O1	B3	Stofwisseling van het organisme	X		X
		O2	B4	Zelfregulatie van het organisme	X		X
		O3	B5	Afweer van het organisme	X		X
		O4	B6	Beweging van het organisme		X	
		O5	B7	Waarneming van het organisme		X	
		O6	C2	Zelforganisatie van het organisme		X	
		O7	D2	Gedrag en interactie		X	
		O8	D3	Seksualiteit		X	
		O9	E3	Voortplanting van het organisme		X	
P	Populatie- en ecosysteem niveau	P1	B8	Regulatie van ecosystemen	X		X
		P2	C3	Zelforganisatie van ecosystemen		X	
		P3	D4	Interactie in ecosystemen	X		X
		P4	F2	Soortvorming	X		X
		P5	F3	Biodiversiteit		X	

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma biologie is te vinden via www.examenblad.nl

Examenprogramma biologie havo vanaf CE 2024

Syllabus biologie havo 2027

Biologie (vervolg)

Havo-4

PTA	Stofomschrijving	Afnamevorm	weging	Afnametijd (min.)	Afname in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA1	Thema 1: Inleiding in de biologie Thema 2: Voortplanting en seksualiteit Thema 6: Waarneming en gedrag	Schriftelijk	15%	90	TW3 Maart	O1, M2, M3 O6, P2 O6, O8, O9 O5, O7 P2, P5, M6	I, III II II II II II	Ja
PTA2	Practicum	Practicum	10%	n.t.b.	Per.3	A	I, II III	nee

Biologie (vervolg)

Havo-5

PTA	Stofomschrijving	Afnamevorm	weging	Afnametijd (min.)	Afname in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA3	Thema 8 (5A) Stofwisseling in de cel Thema 9 (5A) DNA Thema 3 (4A) Genetica Thema 5 (4B) Regeling	Schriftelijk	25%	90	TW1 November	M1 M2, O1 M1, M4, M5, M6, O9 M2, M3, M7, M8, P3 M2, O2 O4, O5	II I, III II I, III I, III II	Ja
PTA4	Thema 10 (5A) Voeding en vertering Thema 4 (4A) Evolutie Thema 7 (4B) Ecologie en milieu	Schriftelijk	25%	90	TW2 Januari	O1 A7, O1, P1, P3 P2, P5 A1, A2, A3, A4, A5, A6, A8, A9, A11, A12, A14, A15, A16	I, III I, II, III	Ja
PTA5	Thema 11 (5B) Transport Thema 12 (5B) Gaswisseling en uitscheiding Thema 13 (5B) Afweer	Schriftelijk	25%	90	TW3 Maart	O1 O1, O2 O3	I, III I, III I, III	Ja

Afgenomen onderdelen in Havo-4 (2025-2026): PTA 1 van 15%
PTA 2 van 10%

Natuur, Leven en Technologie (NLT)

Examenprogramma

Domeinen		Subdomeinen		In CE (I)	In SE (II)	Mag in SE (III)
A	Vaardigheden		Algemene vaardigheden		X	X
B	Exacte wetenschappen en technologie	B1	Interdisciplinariteit		X	X
		B2	Wisselwerking tussen natuurwetenschap en technologie		X	X
C	Aarde en natuur					
D	Gezondheid, bescherming en veiligheid					
E	Materialen, processen en producten	E1	Methoden en technieken van technologische ontwikkeling		X	X
		E2	Processen en producten		X	X

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma NLT is te vinden via www.examenblad.nl

Examenprogramma natuur-/ leven- en technologie vanaf schooljaar 2013-2014

Natuur, Leven en Technologie (NLT) (vervolg)

Havo-4

PTA	Stofomschrijving	Afnamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afname in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA1	Sportprestaties	Portfolio	15%	-	sep – nov	B1, B2, D, E1	II	Nee
PTA2	Forensisch onderzoek	Portfolio	15%	-	nov – jan	B1, B2, E2	II	Nee
PTA3	Digitale technieken	Portfolio	15%	-	jan – mrt	B1, B2, E1, E2	II	Nee
PTA4	Duurzame ontwikkeling (havo)	Portfolio	10%	-	mrt – jun	B1, B2, C, E1	II	Nee

Havo-5

PTA	Stofomschrijving	Afnamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afname in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA5	Sportprestaties	Portfolio	15%	-	sep – nov	B1, B2, E1	II	Nee
PTA6	Forensisch onderzoek	Portfolio	15%	-	nov – jan	B1, B2, C, E1, E2	II	Nee
PTA7	Digitale technieken	Portfolio	15%	-	jan – mrt	B1, B2, D, E2	II	Nee

Het cijfer voor iedere module bestaat uit een portfolio met praktisch werk, in de vorm van individuele en groepsopdrachten. Afhankelijk van het project gaat het om posters en presentaties, ontwerpen en ontwerpverslagen, practica en onderzoeksverslagen. Aan deze opdrachten wordt in de les gewerkt, en eventueel thuis. Deze opdrachten worden verstrekt met duidelijke deadlines in Somtoday.

Afgenomen PTA onderdelen in Havo-4 (2025-2026):

PTA 1 van 15%
PTA 2 van 15%
PTA 3 van 15%
PTA 4 van 10%

Economie

Examenprogramma

Domeinen		In CE (I)	In SE (II)	Mag in SE (III)
A	Vaardigheden	X	X	
B	Concept schaarste		X	
C	Concept ruil		X	
D	Concept markt	X		X
E	Concept ruilen over de tijd	X		X
F	Concept samenwerken en onderhandelen	X		X
G	Concept risico en informatie	X		X
H	Concept welvaart en groei	X		X
I	Concept goede tijden, slechte tijden	X		X
J	Onderzoek en experiment		X	
K	Keuzeonderwerpen		X	

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma economie is te vinden via www.examenblad.nl

Examenprogramma economie havo/vwo vanaf CE 2014

Syllabus economie havo 2027

Havo-4

		Afamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afame in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA	Stofomschrijving							
PTA1	Economie Integraal Deel 1, H1 t/m 5	Schriftelijk	10%	90 min.	TW3 Maart	A, B, C, D	I, II	Ja
PTA2	Belastingen en Inkomen	Praktische opdracht	5%	n.v.t.	Per. 3	A, E, H, K	III	Nee

Economie (vervolg)

Havo-5

PTA	Stofomschrijving	Afamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afame in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA3	Economie Integraal H7 t/m H11	Schriftelijk	25%	120	TW1 November	A, E, F, G, H	I, II	Ja
PTA4	Economie Integraal H12-14	Schriftelijk	20%	120	TW2 januari	A, H , I	I, II	Ja
PTA5	Economie Integraal H2 t/m H17	Schriftelijk	40%	135	TW3 maart	A, E , F, G, H, I	I, II	Ja

Afgenomen PTA onderdelen in Havo-4 (2025-2026):

PTA1 van 10%

PTA2 van 5%

Bedrijfseconomie

Examenprogramma

Domeinen		Subdomeinen		In CE (I)	In SE (II)	Mag in SE (III)
A	Vaardigheden			X	X	
B	Van persoon naar rechtspersoon	B1	Persoonlijke financiële zelfredzaamheid	X	X	
		B2	De oprichting van een eenmanszaak	X	X	
		B3	Van eenmanszaak naar rechtspersoon	X	X	
		B4	Perspectief op de organisatie	X	X	
C	Interne organisatie en personeelsbeleid	C1	Interne organisatie		X	
		C2	Personeelsbeleid	X		X
D	Investeren en financieren	D1	Investeren		X	
		D2	Financieren	X		X
E	Marketing	E1	Doel en organisatie van marketingactiviteiten		X	
		E2	Marketingsbeleid	X		X
F	Financieel beheer	F1	Vastleggen van financiële en niet-financiële informatie	X		X
		F2	Kosten- en winstvraagstukken	X		X
G	Verslaglegging			X		X
H	Keuzeonderwerpen				X	

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma bedrijfseconomie is te vinden via www.examenblad.nl

Examenprogramma bedrijfseconomie havo/vwo vanaf CE 2021

Syllabus bedrijfseconomie havo 2027

Bedrijfseconomie (vervolg)

Havo-4

PTA	Stofomschrijving	Afamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afame in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA1	Bedrijfseconomie in Balans H1, H2, H4 t/m H7, H16 en H17	Schriftelijk	10%	90	TW4 Juni	A, B, D	I, II	Ja

Havo-5

PTA	Stofomschrijving	Afamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afame in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA2	Bedrijfseconomie in Balans H8 t/m H12 H15 t/m H18	Schriftelijk	25%	120	TW1 November	B, C, D	I, II	Ja
PTA3	Bedrijfseconomie in Balans H19 t/m H27	Schriftelijk	25%	120	TW2 Januari	E, F	I, II	Ja
PTA4	Bedrijfseconomie in Balans H1 t/m H31	Schriftelijk	40%	135	TW3 Maart	A, B, C, D, E, F, G	I, II	Ja

Afgenomen onderdelen in Havo-4 (2025-2026): PTA 1 van 10%

Kunstvak

Examenprogramma

Domeinen Kunst beeldende vorming		Subdomeinen		In CE (I)	In SE (II)	Mag in SE (III)
A	Vaktheorie	B1	Kunst en religie		X	
		B2	Kunst en esthetica		X	
		B3	Kunst en opdrachtgever		X	
		B4	Kunst en vermaak		X	
		B5	Kunst, wetenschap en techniek		X	
		B6	Kunst intercultureel		X	
		C	Onderwerpen		X	
B	Praktijk	A	Vaardigheden		X	
		B en C	Alle subdomeinen		X	
C	Oriëntatie op studie en beroep	A	Vaardigheden		X	
Domeinen Kunst algemeen		Subdomeinen		In CE (I)	In SE (II)	Mag in SE (III)
A	Vaardigheden	A	Vaardigheden	X		X
B	Invalshoeken voor reflectie	A	Vaardigheden	X		X
C	Onderwerpen	B en C	Alle subdomeinen (zie boven)	X		X

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma kunstvak is te vinden via www.examenblad.nl

Examenprogramma kunst (algemeen) havo/vwo

Syllabus kunst algemeen havo 2027

Kunstvak (vervolg)

Havo-4

PTA	Stofomschrijving	Afnamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afname in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA1	Boek De Bespiegeling H8 + bijbehorende opdrachten Cultuur van het Moderne1 ^e helft 20 ^e eeuw	Schriftelijk Digitaal SE	15%	60	TW3 Maart	B, C	I, II	Ja

Havo-5

PTA	Stofomschrijving	Afnamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afname in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA2	Boek De Bespiegeling H9 Massacultuur vanaf 1950	Schriftelijk Digitaal SE	25%	60	TW1 November	B, C	I, II	Ja
PTA3	Eerste aanzet tot onderzoek. Bsp reking logboek Thema opdracht 1a	Praktische opdracht 1a	20%	n.v.t.	November 2026	A	II	Nee
PTA4	Vervolg van opdracht 1a Bespreking en beoordeling van het logboek en eindwerkstuk	Praktische opdracht 1b	25%	n.v.t.	December 2026	A	II	Nee

Kunstvak (vervolg)

Havo-5

PTA5	Beeldende verwerking in relatie tot een specifiek eindexamen onderwerp: Cultuur van Romantiek & Realisme	Praktische opdracht 2	15%	n.v.t.	Maart 2027	A, B, C	I, II	Nee
PTA6	FACET-TEST Kunst Algemeen	Digitaal oefen examen	0%	180 minuten	Eind januari-februari 2027	A, B, C	III	Handelings-deel

Afgenomen PTA onderdelen in Havo-4 (2025-2026): PTA1 van 15%

Examenprogramma

Domeinen		Subdomeinen		In CE (I)	In SE (II)	Mag in SE (III)
A	Verkennen				X	X
B	Verbreden				X	X
C	Verdiepen				X	X
D	Verbinden				X	X

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma CKV is te vinden via www.examenblad.nl

Examenprogramma culturele en kunstzinnige vorming havo vanaf examenjaar 2020

Havo-4

PTA	Stofomschrijving	Afnamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afname in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA1	Culturele Activiteit 1 Film & Muziek	Activiteit + Kunstanalyses in KUHV	15%	n.v.t.	Per. 1	A, B, C	III	Nee
PTA2	Cultureel Zelfportret + schrijven zelfscript	Praktisch + digitaal in portfolio	15%	n.v.t.	Per. 1	A, B, C, D	III	Nee
PTA3	Culturele Activiteit 2 Film & Muziek	Activiteit + Kunstanalyses in KUHV	15%	n.v.t.	Per. 2	A, B, C	III	Nee

CKV (vervolg)

Havo-4

PTA	Stofomschrijving	Afnamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afname in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA4	Muziek: Persoonlijke Playlist + muziekdoosje	Praktisch + Digitaal in portfolio	15%	n.v.t.	Per. 2	A, B, C, D	III	Nee
PTA5	Verwerking van de Tegels KUHV	Praktische Opdracht KUHV	20%	n.v.t.	Per. 1, 2, 3	A, B, C, D	III	Nee
PTA6	Onderzoek + Eindopdracht	Digitale verwerking in portfolio	20%	n.v.t.	Per. 3	A, B, C, D	III	Nee

Het eindcijfer CKV bestaat uit het gemiddelde van behaalde cijfers van PTA 1 t/m PTA 6.

Het eindcijfer wordt in het eindexamendossier opgenomen.

Hiervoor moet de leerling aan alle bovengenoemde opdrachten hebben voldaan en heeft dit vastgelegd in het persoonlijke portfolio van KunstUitHetVuistje.

Het eindcijfer CKV valt onder het combinatiecijfer, CKV en Maatschappijleer en PWS.

Maatschappijleer

Examenprogramma

Domeinen		Subdomeinen		In CE (I)	In SE (II)	Mag in SE (III)
A	Vaardigheden				X	
B	Rechtsstaat				X	
C	Parlementaire democratie				X	
D	Verzorgingsstaat				X	
E	Pluriforme samenleving				X	

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma maatschappijleer is te vinden via www.examenblad.nl

Examenprogramma maatschappijleer havo

Havo-4

		Afamevorm	Weging	Afnametijd (min.)	Afame in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA	Stofomschrijving							
PTA1	Rechtsstaat	Schriftelijk	25%	45	TW1 november	B	II	Ja
PTA2	Parlementaire democratie	Schriftelijk	25%	45	TW3 maart	C	II	Ja
PTA3	Pluriforme samenleving en Verzorgingsstaat	Schriftelijk	15%	45	TW4 juni	D, E	II	Ja
PTA4	Model European Parliament	Praktische opdracht	25%		18-20 Nov. 2026	A	II	Nee
PTA5	Actualiteiten-toetsen (aantal 3-5)	Schriftelijk	10%		Per. 1,2 en 3	-	II	Nee

Voor de schoolexamens die vallen onder het combinatiecijfer, CKV en Maatschappijleer, heeft de leerling recht op 1 reguliere herkansing in 4 havo

Bewegingsonderwijs (LO)

Examenprogramma

Domeinen		Subdomeinen		In CE (I)	In SE (II)	Mag in SE (III)
A	Vaardigheden				X	
B	Bewegen				X	
C	Bewegen en regelen				X	
D	Bewegen en gezondheid				X	
E	Bewegen en samenleving				X	

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma bewegingsonderwijs is te vinden via www.examenblad.nl

Examenprogramma bewegen, sport en maatschappij. Havo 2027

Havo-4

		Afamevorm	Weging	Afmetijd (min.)	Afame in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA	Stofomschrijving							
PTA1	Organisatie sportdag	Praktisch	25%	Duur sportdag	Per. 3	C, D, E	II	Nee

Havo-5

		Afamevorm	Weging	Afmetijd (min.)	Afame in	Domein	I : CE II : SE III : School	Herkansing
PTA	Stofomschrijving							
PTA2	Spel bedenken en lesgeven	Praktisch	25%	45	Per. 1	A, B, C	II	Nee
PTA3	Sport oriëntatie	Praktisch	50%	Duur sport oriëntatie	Per. 2	A, B, D	II	Nee

Afgenomen PTA onderdelen in Havo-4 (2025-2026): PTA1 van 25%

Het profielwerkstuk

Het profielwerkstuk is een verplicht onderdeel van het eindexamen en de afsluiting van een kennis- en vaardigheidsproces. Het traject wordt opgestart in de derde periode van de vierde klas en wordt afgerond na periode 1 (voor de kerstvakantie) in de vijfde klas.

In het profielwerkstuk toont de leerling vaardigheden op het gebied van onderzoek, verslaglegging en presentatie. De havo-leerling doet onderzoek voor ten minste één groot vak waarin de leerling centraal examen doet.

Een groot vak heeft op het havo een omvang van minimaal 320 uur. De studielast, de tijd die een leerling aan het profielwerkstuk besteedt, is minimaal 80 uur zijn. Iedere leerling houdt een logboek bij en bespreekt de vorderingen met de begeleidende docent. De procesgang telt mee in de beoordeling. Aan het eind van het proces houdt de leerling over het PWS een presentatie, die ook meetelt in de beoordeling.

De leerling dient eigen werk in te leveren. Het profielwerkstuk wordt gecontroleerd op plagiaat. Als blijkt dat het werkstuk geheel of gedeeltelijk rechtstreeks is overgenomen van het internet, uit een ander werkstuk of uit een boek zonder bronvermelding wordt dit aangemerkt als fraude.

Het cijfer van het profielwerkstuk is onderdeel van het combinatiecijfer. Op het havo bestaat het combinatiecijfer uit drie onderdelen: ckv, maatschappijleer en het profielwerkstuk.

De data van bijeenkomsten en deadlines in 2026-2027 zijn:

Datum	Onderdeel	beoordeling op:	Door wie?
20 mei 2026	Kick-offbijeenkomst Profielwerkstuk 4 havo 2025-2026: algemene uitleg (doel, werkwijze, hulpmiddelen) uitdelen handleiding PWS	Oriëntatie werkwijze PWS, inclusief toepassingen AI Oriëntatie onderwerp	PWS-coördinatoren (informatie-verstrekking) Mentoren H4 Leerlingen 4 havo (deelname)
27 mei 2026	2e bijeenkomst: Begeleidende docenten voorstellen Groepjes maken PWS-begeleider kiezen Onderwerp zoeken + afbakenen	Samenstelling groep Keuze PWS-begeleider Keuze onderwerp Oriëntatie hoofd- en deelvragen (en eventueel hypothese)	PWS-coördinatoren Vakdocenten profielen NG/NT/EM/CM Leerlingen 4 havo (uitvoeren opdrachten bijeenkomst)

	Start formuleren hoofd- en deelvragen a.d.h.v. perspectievenkaartjes		
17 juni 2026	3e bijeenkomst: Formuleren hoofd- en deelvragen Start plan van aanpak + onderzoeksmethode	Formuleren hoofd- en deelvragen (en eventueel hypothese) Oriëntatie onderzoeksmethode en plan van aanpak Conceptversies	PWS-coördinatoren Leerlingen 4 havo (conceptversies naar PWS-begeleider sturen)
1 juli 2026	4e bijeenkomst: Afronden formuleren hoofd- en deelvragen Start plan van aanpak + onderzoeksmethode	Formuleren hoofd- en deelvragen (en eventueel hypothese) Onderzoeksmethode en plan van aanpak in grote lijnen Definitieve versies	PWS-coördinatoren Leerlingen 4 havo (definitieve versies naar PWS-begeleider sturen)
9 juli 2026 ('s middags)	Facultatieve bijeenkomst:	Definitieve versies van hoofd- en deelvragen, indien nog niet gereed. Idem voor onderzoeksmethode en plan van aanpak in grote lijnen.	
10 september 2026	5e bijeenkomst (blokkur): Informatieverstrekking m.b.t.: Vaststelling onderzoeksmethode Start onderzoek (verzamelen informatie, keuze bronnen) Planning en samenwerking + begeleiding t.a.v. bovenstaande punten	Vaststelling onderzoeksmethode Plan van aanpak (nadere invulling)	PWS-coördinatoren Leerlingen 5 havo (conceptversies naar PWS-begeleider sturen)
30 september 2026	6e bijeenkomst: <i>Ankermoment 1:</i> Onderwerp Hoofd- en deelvragen Plan van aanpak: eerste concept.	Presentatie ca. 5 minuten a.d.h.v. Powerpoint/Prezi: Proces PWS (voortgang, samenwerking) Beoordeling door PWS-begeleider Beoordeling telt voor 5% mee.	PWS-coördinatoren Leerlingen 5 havo (presenteren) PWS-begeleiders (beoordelen en geven feedback)

15 oktober 2026	7e bijeenkomst: <i>Ankermoment 2:</i> Plan van aanpak: definitieve versie (inclusief planning onderzoeks- en schrijfactiviteiten) Concrete uitwerking onderzoeksmethode	Presentatie ca. 5 minuten a.d.h.v. Powerpoint/Prezi: Proces PWS (voortgang, samenwerking) Beoordeling door PWS-begeleider Beoordeling telt voor 5% mee.	PWS-coördinatoren Leerlingen 5 havo (presenteren) PWS-begeleiders (beoordelen en geven feedback)
9 december 2026	Deadline definitieve versie PWS (inleveren via SOM)	Eindproduct PWS (vorm en inhoud) Controle op plagiaat en gebruik AI Beoordeling telt voor 60% mee Voldoen aan deadline: Beoordeling telt voor 5% mee	PWS-begeleiders Leerlingen 5 havo (sturen definitieve versie van PWS in)
15 december 2026	Deadline definitieve versie posters en andere hulpmiddelen t.b.v. eindpresentatie in de stand	Posters, onderzoeksmiddelen, proefopstelling, maquette, afbeeldingen etc.	PWS-begeleiders Leerlingen 5 havo (sturen foto's van alle hulpmiddelen in via SOM)
16 december 2026	Slotbijeenkomst: Eindpresentatie op een PWS-markt	Aankleding/inrichting stand, Informatievoorziening, Presentatievaardigheden' Beantwoording vragen bezoekers Beoordeling telt voor 20% mee	PWS-coördinatoren leerlingen 4 havo PWS-begeleiders Vakdocenten Afdelingsleider Ouders/verzorgers
8 januari 2027	Deadline definitieve versie ingevuld logboek PWS (inleveren via SOM)	Compleet ingevuld logboek Reflectie op proces en eindproduct Beoordeling telt voor 5% mee	PWS-begeleiders Leerlingen 5 havo (sturen definitieve versie in)
Eind januari 2027	Vaststelling eindcijfer PWS	Alle onderdelen van het PWS (compleet ingevuld beoordelingsformulier PWS 2026-2027)	PWS-begeleiders (beoordelen)

Nadere informatie is te vinden in de PWS-handleiding havo op de website.

Oriëntatie op studie en beroep

Een van de onderdelen van het eindexamenprogramma per vak is het domein: oriëntatie op studie en beroep. Dit domein wordt bij het merendeel van de eindexamenvakken expliciet genoemd als onderdeel van het eindexamenprogramma (zie bijgevoegd overzicht). Op het Rijnlands Lyceum Wassenaar wordt aan dit domein in de klas door de docenten en buiten de vaklessen door de mentoren en de decaan aandacht besteed.

Kern van het domein is dat de leerling in de bovenbouw ervaart hoe wetenschappelijke kennis in studie en beroep wordt gebruikt en dat hij/zij op basis daarvan zijn/haar belangstelling voor een studie of beroep kan ontwikkelen om tot een weloverwogen keuze voor een vervolgopleiding te komen.

Om dit doel te bereiken wordt door de docenten in de les met de leerlingen gesproken over hoe zij de opgedane kennis op school verder kunnen uitbouwen op universiteit en hogeschool. Welke opleidingen aansluiten bij de vakken en het interesseveld van de leerling zelf. Ook de (mogelijke) beroepen en werkveld komen aan bod. De docenten informeren de leerlingen over open dagen.

Binnen het curriculum wordt waar mogelijk eveneens de connectie gemaakt tussen school/theorie en werkveld/praktijk om de leerlingen te ondersteunen in het beslisproces welke opleiding het beste bij hem/haar past. Vakken zoals economie, geschiedenis nodigen sprekers uit die naast het thema waarover ze komen spreken, de leerlingen ook informeren hoe ze in hun werkveld terecht zijn gekomen.

Naast bovengenoemde informatie voor de leerlingen op het gebied van LOB in de lessen heeft het RLW een op basis van de schoolvisie en de uitgangspunten van het LOB Expertisecentrum, een eigen LOB-programma ontwikkelt door de decaan in samenwerking met de mentoren. De focus ligt in het LOB op de begeleiding van de leerling in het proces om te komen tot een weloverwogen keuze voor een vervolgopleiding.

Bovenbouw (4e en 5e klassen)

- Het RLW is betrokken bij de organisatie de Leidse Voorlichtingsavonden.
- Via externe contacten worden op school workshops georganiseerd als hulp bij het kiezen van een vervolgstudie.
- Tijdens mentoruren samen met de mentor de leerlingen vanaf de vierde klas te helpen zich bewust te maken van de stappen die de leerling moet maken naar het doen van een goede keuze van een vervolgstudie.
- Actuele informatie m.b.t. vervolgstudies wordt gedeeld met mentoren, leerlingen en ouders.
- Voor individuele gesprekken zijn er inloopsprekuren of kunnen afspraken worden ingepland bij de decaan.
- Bij het inschrijven voor vervolgstudies wordt waar nodig hulpverleend (certificeren juiste documenten, aanbevelingsbrieven etc.)
- Voor de bovenbouw Havo worden interactieve bijeenkomsten op o.a. de Leidse Hogeschool en de hogeschool InHolland in Den Haag georganiseerd.

Overzicht domein LOB in eindexamenprogramma HAVO

Vakken	Domein	Omschrijving
Aardrijkskunde	F	Oriëntatie op studie en beroep
Bedrijfseconomie	A	Vaardigheden /Sub domein A4 studie en beroep
Biologie	A	Vaardigheden /Sub domein A4 studie en beroep
Duits	F	Oriëntatie op studie en beroep
Economie		Geen specifiek domein Oriëntatie op studie en beroep; Ook niet in domein A Vaardigheden
Engels	F	Oriëntatie op studie en beroep
Frans	F	Oriëntatie op studie en beroep
Geschiedenis	E	Oriëntatie op studie en beroep
Kunst	C	Oriëntatie op studie en beroep
Natuurkunde	A	Vaardigheden /Sub domein A4 studie en beroep
Nederlands	F	Oriëntatie op studie en beroep
NLT	A	Vaardigheden /Sub domein A1 algemene vaardigheden Geen specifiek domein Oriëntatie op studie en beroep
Scheikunde	A	Vaardigheden /Sub domein A4 studie en beroep
Wiskunde A	A	Vaardigheden /Sub domein A1 algemene vaardigheden Geen specifiek domein Oriëntatie op studie en beroep
Wiskunde B	A	Vaardigheden /Sub domein A1 algemene vaardigheden Geen specifiek domein Oriëntatie op studie en beroep

C. Roosters PTA toetsen (schoolexamens) en Centraal Examen

DATA TOETSWEKEN (SCHOOLEXAMENS) SCHOOLJAAR 2026-2027:

TOETSWEKEN / SCHOOLEXAMEN (5 HAVO)

TW 1 : maandag 2 november t/m maandag 9 november 2026
TW 2 : maandag 11 januari t/m maandag 18 januari 2027
TW 3 : woensdag 17 maart t/m donderdag 25 maart 2027

De luistertoetsen (CITO) voor de moderne vreemde talen vinden (onder voorbehoud) plaats op:

Frans : woensdag 27 januari 2027
Duits : vrijdag 29 januari 2027
Engels : donderdag 28 januari 2027

HERKANSINGSDAGEN PTA/SCHOOLEXAMENS (5 HAVO)

Herkansingsdagen H5: dinsdag 13 april t/m vrijdag 16 april 2027

TOETSWEKEN (4 HAVO)

TW 1: maandag 2 november t/m maandag 9 november 2026
TW 2: geen toetsen 4 HAVO
TW 3: woensdag 17 maart t/m donderdag 25 maart 2027
TW 4: maandag 21 juni t/m dinsdag 29 juni 2027

Het PTA CKV en maatschappijleer wordt ook buiten de toetsweken afgenomen.

HERKANSINGSDAG PTA/SCHOOLEXAMENS (4 HAVO)

Herkansingsdag: donderdag 15 april 2027

Rooster toetsweken H4 en H5 2026-2027

Toetsweek 1 november

Datum	H4		H5	
	Vak(ken)	Tijd	Vak(ken)	Tijd
Maandag 2 november			Nederlands Kunstvak	150 60
Dinsdag 3 november			Aardrijkskunde + natuurkunde	90 135
Woensdag 4 november			Scheikunde + Geschiedenis	90 90
Donderdag 5 november			Bedrijfseconomie + biologie	90 90
Vrijdag 6 november			Economie	120
Maandag 9 november	Maatschappij- leer	45	Wiskunde A + Wiskunde B	135 135
Dinsdag 10 november	Les volgens rooster		Les volgens rooster	
H5: Mondelingen Frans, Duits en Engels worden individueel ingeroosterd voor leerlingen.				
Donderdag 12 november	Inhaaldag Les volgens rooster		Inhaaldag Les volgens rooster	

Toetweek 2 januari

Datum	H5	
	Vak(ken)	Tijd
Maandag 11 januari	Duits Wiskunde A + wiskunde B	45 135 135
Dinsdag 12 januari	Bedrijfseconomie + biologie	120 90
Woensdag 13 januari	Frans Economie	90 120
Donderdag 14 januari	Geschiedenis + Scheikunde Nederlands	135 135 90
Vrijdag 15 januari	Natuurkunde + Aardrijkskunde	90 135
Maandag 18 januari	Engels Natuurkunde praktikum	90 90
Woensdag 20 januari	Facet test kunstvak (verplicht) Les volgens rooster	180 min.
H5: Mondeling Nederlands wordt individueel ingeroosterd voor leerlingen		
Donderdag 21 januari	Inhaaldag Les volgens rooster	

Luistertoetsen:

Woensdag 27 januari	Frans kijk- en luistertoets Les volgens rooster	60
Donderdag 28 januari	Engels kijk- en luistertoets Les volgens rooster	60
Vrijdag 29 januari	Duits kijk- en luistertoets Les volgens rooster	60

Toetweek 3 maart

Datum	H4		H5	
	Vak(ken)	Tijd	Vak(ken)	Tijd
Vrijdag 19 maart	Scheikunde + geschiedenis	90 90	Natuurkunde + aardrijkskunde	135 135
Maandag 22 maart	Wiskunde A Kunstvak	45 60	Frans Nederlands	135 90
Dinsdag 23 maart	Aardrijkskunde Maatschappij- leer	90 45	Bedrijfseconomie + biologie Duits	135 90 135
Woensdag 24 maart	Economie Engels	90 90	Economie Engels	135 90
Donderdag 25 maart	Frans	90	Wiskunde A + wiskunde B	135 135
Dinsdag 30 maart	Bedrijfseconomie + Biologie Duits	90 90 90	Scheikunde + geschiedenis	135 180
Woensdag 31 maart	Les volgens rooster		Les volgens rooster	
Donderdag 1 april	Inhaaldag Les volgens rooster		Inhaaldag Les volgens rooster	

Toetweek 4 juni

Datum	H4	
	Vak(ken)	Tijd
Vrijdag 18 juni	Scheikunde Praktisch	90
Maandag 21 juni		
Dinsdag 22 juni		
Woensdag 23 juni		
Donderdag 24 juni		
Vrijdag 25 juni		
Maandag 28 juni	Beco	120
Woensdag 30 juni	Inhaaldag	

Centraal Examen HAVO 5

Tijdvak I: vrijdag 14 mei t/m maandag 31 mei 2027

Tijdvak II: vanaf 22 juni 2027 (exacte data worden in maart 2027 bekendgemaakt).

Rooster Centraal Examen eerste tijdvak 2027

Datum	Havo	Vwo
Vrijdag 14 mei	9.00 – 12.00 uur Kunstvak	
	13.30 – 16.30 uur Wiskunde A Wiskunde B	13.30 – 16.30 uur Geschiedenis
Dinsdag 18 mei	13.30 – 16.30 uur Nederlands	13.30 – 16.00 uur Engels
Woensdag 19 mei		9.00 – 12.00 uur Latijn
	13.30 – 16.30 uur Geschiedenis	13.30 – 16.30 uur Scheikunde
Donderdag 20 mei	13.30 – 16.30 uur Biologie	13.30 – 16.30 uur Economie
Vrijdag 21 mei	13.30 – 16.00 uur Frans	13.30 – 16.30 uur Nederlands
Maandag 24 mei	9.00 – 11.30 uur Duits	9.00 - 12.00 uur Kunstvak
	13.30 – 16.30 uur Aardrijkskunde	13.30 – 16.30 uur Natuurkunde
Dinsdag 25 mei		9.00- 11.30 uur Duits
	13.30 – 16.00 uur Engels	13.30 – 16.30 uur Bedrijfseconomie
Woensdag 26 mei	13.30 – 16.30 uur scheikunde	13.30 – 16.30 uur Biologie
Donderdag 27 mei		9.00 – 12.00 uur Grieks
	13.30 – 16.30 uur Economie	13.30 – 16.30 uur Aardrijkskunde
Vrijdag 28 mei	13.30-16.30 uur Natuurkunde	13.30 – 16.30 uur Wiskunde A Wiskunde B
Maandag 31 mei	13.30 – 16.30 uur Bedrijfseconomie	13.30 – 16.00 uur Frans